

URBANISM

Masterprogram Design for Sustainable Development 2014/2015

VÄNERSBORG - Hållbarhetsvisioner för en regionhuvudstad i förändring

Designstudio del B / Projekt

Madeleine Larsson & Anna Kika

introduktion

Det här häftet innehåller ett studentprojekt som gjorts på Chalmers Universitet. Det ingår i den andra delen av kursen *Planning and Design for Sustainable Development in a Local Context,* som i år varit lokaliserat i Vänersborg. Intentionerna med projektet har varit att gå in mer djupgående i ett specifikt ämne, undersöka och ta sig an problem och möjligheter med koppling till kursens ämne - planera och designa för hållbar utveckling i ett lokalt sammanhang. Förgående veckor har en bredare kontextanalys genomförts, samt stadsanalyser och strategier för Vänersborg. De djupgående projekten innehåller ett konkret gestaltningsförslag för hållbar utveckling och förändring av Vänersborg. Det här projektets utgångspunkt och syfte är att arbeta med social och fysisk segregation, bristen på aktiviteter, mötesplatser och förlusten av identitet i Vänersborg.

Det här häftet är uppdelat i fem kapitel: bakgrund, platsanalys, deltagande och dialog, referensprojekt och gestaltningsförslag.

INNEHÅLL

1 BAKGRUND

Tidslinje 4
Övergripande mål & strategier 5
Mål 6

2 PLATSANALYS

Valda platser 9
Plats 1_Fisketorget 10
Plats 2_Skofabriken 12
Plats 3_Muren 14
Plats 4_Flanaden 16

3 DELTAGANDE OCH DIALOG

Processen 20
Syfte 21
1_Ungdomens hus 23
2_Röda Korset 24
3_Pop up 25
4_Kreativ 22
Resultat 24

4 REFERENS-PROJEKT

Ecobox 34
Tempelhof 35
Rolling masterplan 36
Tricycle house and garden 37
Superkilen 38
Guerrilla lighting movement 39
Van gogh Interactive paths 40
Vortex _recycling 41

5 GESTALTNINGS-FÖRSLAG

Urbanisma 44
Platser 45
Koncept 46
Modul + trianglar 48
Modul 49
Trianglar 53
Fisketorget 55
Skofabriken 58
Muren 61
Flanaden 64

Reflektioner 67

Referenser 68

1

BAKGRUND

Detta inledande kapitel utgör bakgrund till projektet och innehåller dess syfte, ett antal utvalda lokala mål samt planeringsstrategier för Vänersborg som formulerats i ett tidigare stadie. En tidslinje visar arbetsprocessen uppdelad i fem veckor och fem olika faser; program, platsanalys, koncept, gestaltningsförslag, layout / modell och deadlinevecka.

FOKUS/PROGRAM

PLATSANALYS

KONCEPT

GESTALTNINGSFÖRSLAG

LAYOUT/ MODELL

INLÄMNING

ANNA/ MADELEINE

VECKA 46

Tema: FOKUS/ PROGRAM

Ons 12/11
9-11
Fokus och program

11.00-12.00
(rum 3209)
Inlämning av programmet, sätta upp på väggen.

13-17
Förbered intervjuer, material till workshop

Tors 13/11
Hela dagen
Förbered intervjuer, material till workshop och litteraturstudier.

Fre 14/11
Hela dagen
Förberedelser för resa till Vänersborg (schema, vilka platser att besöka/inventera etc.)
Litteraturstudier, referensprojekt.

VECKA 47

Tema: PLATSANALYS

Mon 17/11
8
Avresa till Vänersborg

Jobba med projektet på plats i Vänersborg. Arbetsplats "Fisketorget"

POP-UP workshops/ intervjuer

15-21
Workshop på ungdomens hus

Tis 18/11
Workshop på Röda korset

17.09
Hemresa från Vänersborg

Ons 19/11
Hela dagen
Platsanalyser, samla ihop data, intervjuer/workshops

Tors 20/11
Hela dagen
Jobba med projektet

10.30-11
Handledning med Frida Skarp

Fre 21/11
Hela dagen
Platsanalys

VECKA 48

Tema: KONCEPT

Mån 24/11
11-17
***Seminarium 2** i två parallella grupper*

Tis 25/11
9-10
introduktion och planering av utställning och presentation i Vänersborg.

10-17
Platsanalys, koncept och dummy av plansch

10-16
Handledning med Pål & Magnus

Ons 26/11
Creative workshop i Vänersborg på plats

Tors 27/11
Hela dagen
koncept, dummy, sammanställa material från intervjuer/workshops/ platsanalyser.

"kreativ" kväll - brainstorming av gestaltningsförslaget

Fre 28/11
Hela dagen
Koncept, utveckla gestaltningsförslaget, dummy

VECKA 49

Tema: GESTALTNINGSFÖRSLAG

Mån 1/12
Hela dagen
Koncept, gestaltningsförslag, dummy

Tis 2/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag

13-17
Diskussion om projektens utveckling:
Kort presentation av projektet

Ons 3/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag

Tors 4/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag

13-17
Översättning av planscher, grafisk profil för utställningen.

Fre 5/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag

VECKA 50

Tema: LAYOUT/ MODELL

Mån 8/12

***Seminarium 3** i mindre grupper*

Resten av dagen
Gestaltningsförslag, layout och modell.

Tis 9/12
9-10.30
Mer information om inlämning, presentation och utställning i Vänersborg.

Ons 10/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag, layout och modell.

Tors 11/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag, layout, modell

Fre 12/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag, layout och modell

VECKA 51

Tema: INLÄMNING

Mån 15/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag, layout och modell

Tis 16/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag och layout

Ons 17/12
Hela dagen
Gestaltningsförslag och layout

Tors 18/12
9
Inlämning av projektet

Förberedelser för presentation och kritik.

Fre 19/12
9-17
Presentation o av projektet, kritik och diskussion i två grupper.

LOKALA UTVECKLINGSMÅL

en aktör för hållbarhet

bevarande och utveckling av unika resurser

en engagerad kommun

rik och mångsidig kultur

pulserande centrum

bra förutsättningar för lokala företag

PLANERINGS- OCH DESIGNSTRATEGIER

mötesplatser för alla

skapa förutsättningar för ökat utbyte

En flexibel och anpassningsbar utveckling

Skapa liv mellan byggnader

använda lokala resurser för strukturer

främja det lokala jordbruket

stimulera till ett levande centrum

skapa förutsättningar för en mer hållbar livsstil

UTGÅNGSPUNKT

MÅL

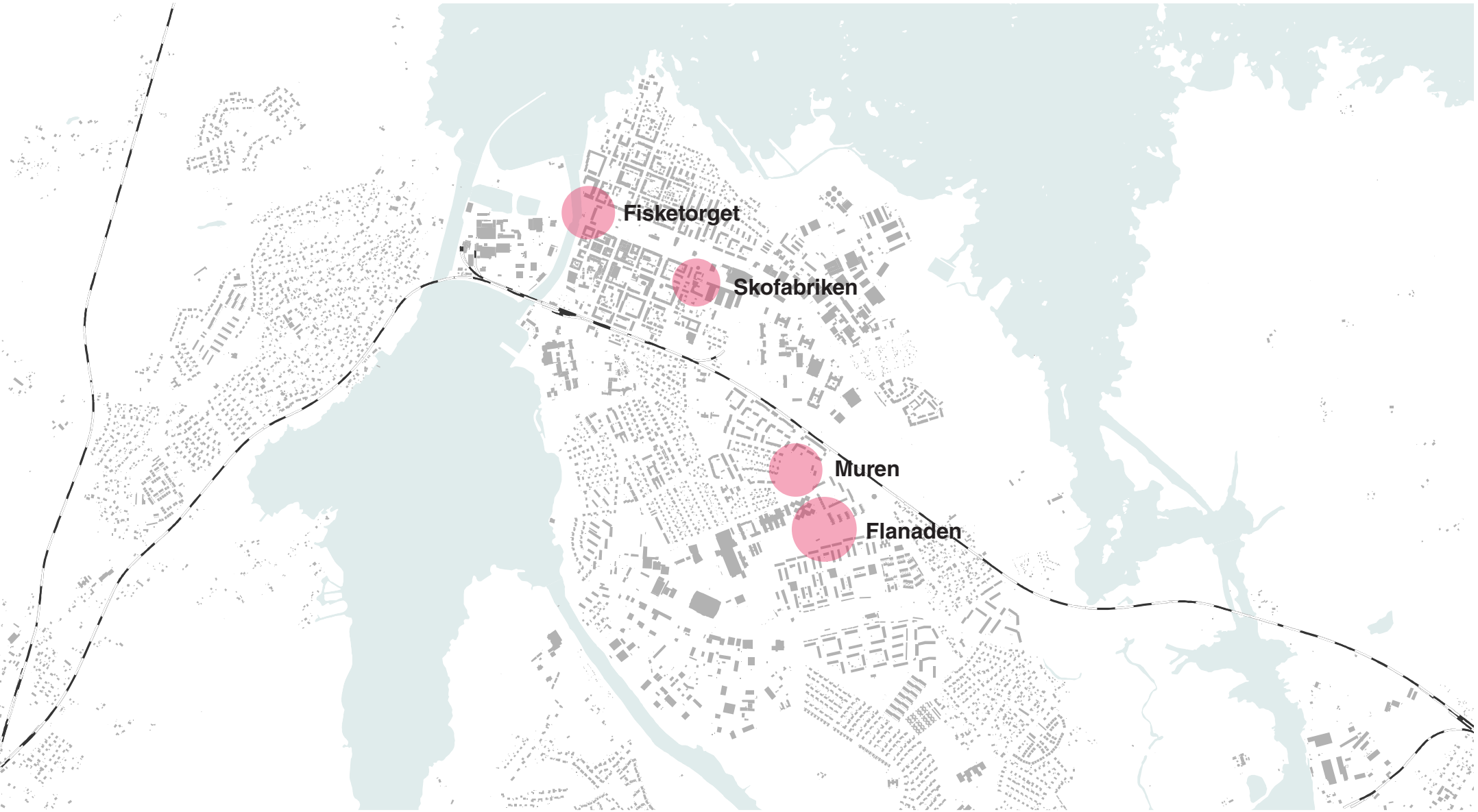
”Att undersöka hur design kan skapa bättre förutsättningar och främja för aktiviteter, möten och liv i det offentliga rummet, samt skapandet av en ny identitet i Vänersborg.”

2

PLATSANALYS

Detta kapitel innehåller en analys av fyra utvalda oanvända eller underutnyttjade offentliga platser i Vänersborg. Det är platser som har hamnat i ett gränsland mellan det planerade och oplanerade, mellan det kontrollerade och okontrollerade. Dessa fyra platser är valda utifrån dess olika funktioner, kvaliteter, lokalisering, skala och användning eller användare. Platsanalysen består av observationer och inventeringar på plats för att identifiera olika karaktärer, kvalitéer, styrkor och svagheter för varje plats.

VALDA PLATSER

PLATS 1_FISKETORGET

Inventering

Fisketorget är beläget längs med vattnet, precis vid inloppet av Vänern och vid en av Vänersborgs huvudentréer om man kommer med bil från E45:an. Platsen ligger I anslutning till det populära rekreationsområdet Skräcklan och centrum. Fisketorget fungerar i dagsläget mestadels som en parkeringsplats och en passage mellan Skräcklan och centrum. Mycket rörelse av gående sker precis längsmed platsen på Hamngatan. Tillåten parkeringstid är tre timmar. Omkring platsen ligger kontorsverksamhet så som länsstyrelsen och regionkontoret med byggnader på 2-3 våningar. Ett tydligt stråk längs med vattnet avbryts plötsligt vid de offentliga toaletterna, elcentralen och bron. Stråket från öst och centrum är otydligt vid vattnet och stolpar innan stråket vid vattnet blir en barriär. Markbeläggningen utgörs mestadels av gatusten, stråket längs med vattnet är belagd med större rektangulär stenbeläggning.
Det finns bara en ljuskälla på själva platsen, men flera längs med stråket vid vattnet. Två bänkar är placerade vid vattnet och det finns tre entréer in till platsen, en för bilar och två för cyklister och gående, en i nord och en i syd. De mest framträdande siktlinjerna är kulturaxeln som går att skymta, Vänern och Sanden.

Styrkor

+

- Lokaliserat längs med vattnet och en av huvudentréerna in till Vänersborg

- Lokaliserat i centrum, med närhet till stadens kulturaxel

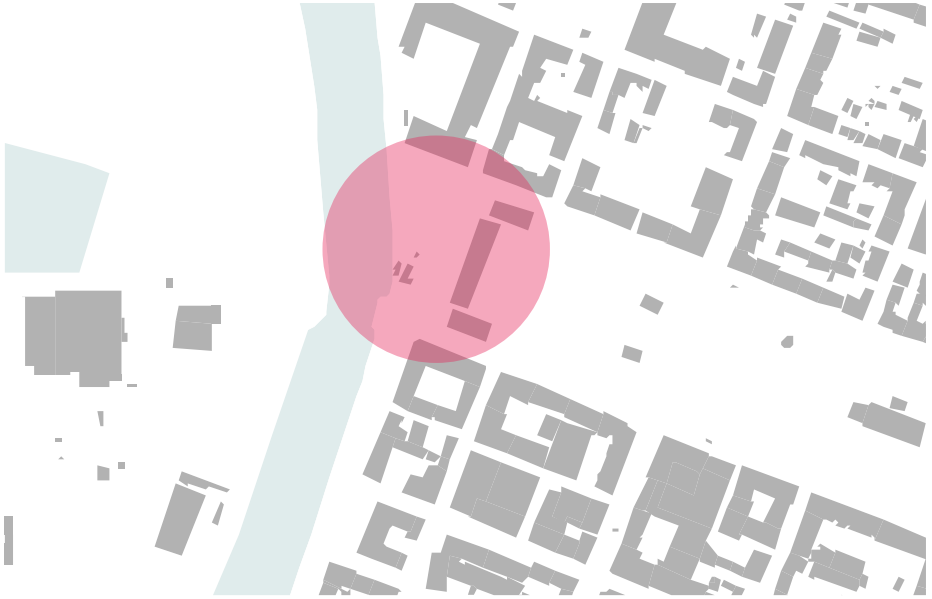
- Siktlinjer till kulturaxeln, centrum och över Vänern

- Kulturhistorisk värdefull plats, tidigare torg

- *Hälsans stig* för gående och cyklister går genom platsen och kopplar samman centrum med det väldigt populära rekreationsområdet Skräcklan

- Kommunägd mark

- Öppen stor plats skapar många möjligheter för flexibla lösningar

Svagheter

-

- Fungerar endast som en parkeringsplats och en passage för gående och cyklister mellan Skräcklan och centrum

- Trafikerad bilväg skapar buller

- Inget skydd för dåligt väder och bara två bänkar

- Otillräckligt med ljuskällor på platsen, finns endast längs med stråket vid vattnet

- Brist på tydliga entréer från alla håll till platsen. Endast en tydlig entré från öst

- Flera barriärer och gränser, stolpar som trafikhinder ner till vattnet, en upphöjd yta runt parkering.

- Markbeläggningen domineras av sten och hårdgjord yta, mycket lite grönt på platsen

- Ensidig utformning av platsen, öppen tom yta

PLATS 1_FISKETORGET

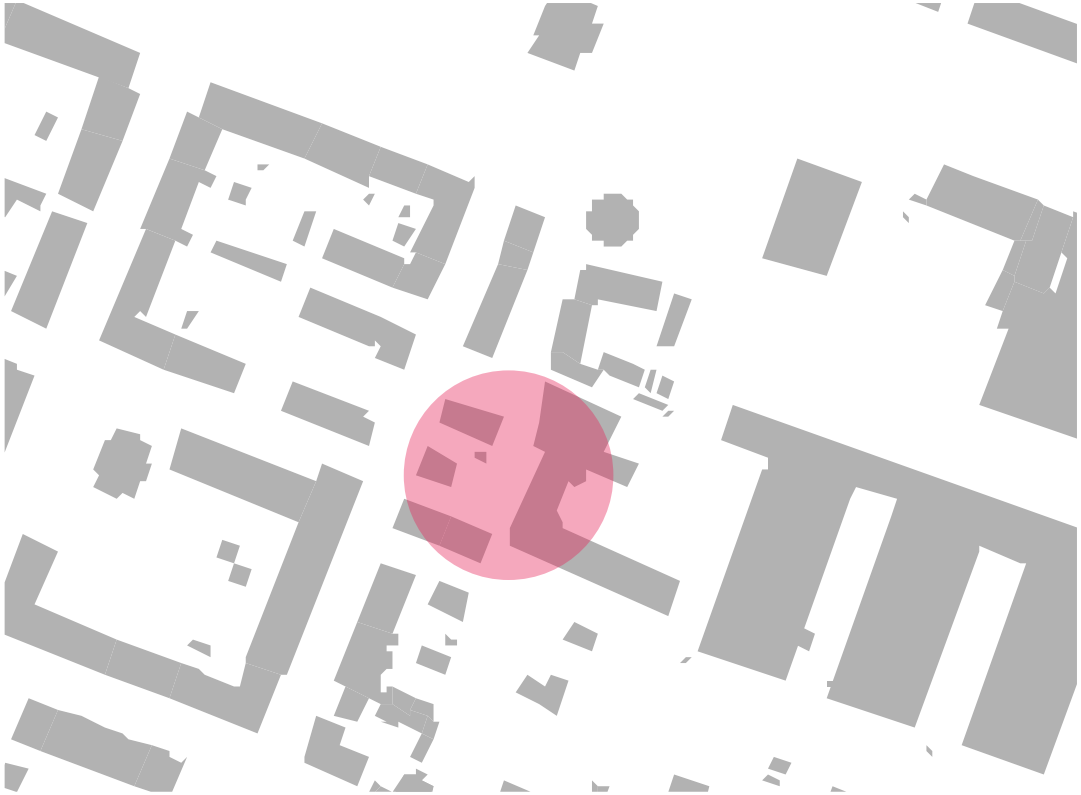

PLATS 2_SKOFABRIKEN

Inventering

Platsen vid den gamla skofabriken Kan beskrivas som en plats i marginalen, en plats som blivit bortglömd och hamnat utanför det planerade. Skofabriken är beläget mitt emellan centrum, ett industriområde och kulturaxeln. Byggnaderna som runt om platsen har varierad karaktär, så som material (tegel, trä etc), form, skala (2-3 våningar). Platsen är av mindre karaktär och består endast av en liten tom asfaltsyta, som idag främst används som en parkeringsplats. Området är mest anpassat för bilar med en liten trottoar på ena sidan om bilvägen.

Styrkor

+

- Beläget i centrum, i anslutning till kulturaxeln och flertalet funktioner som stadens centrum har att erbjuda

- Kulturhistorisk värdefullt område

- Blandad användning; flertalet funktioner i området, Resursskolan, Regionservice, Vargöns trafikskola, en baptistkyrka, PRO (pensionärernas riksorganisation), en målarfirma och bostäder

- En varierad karaktär på byggnader som skapar en trevlig atmosfär på platsen

- Siktlinjer; vattentornet, kulturaxeln och gågatan på Sundsgatan i centrum

- Tyst och lugnt område, skyddat av byggnaderna från trafikljud

- Liten skala på platsen och relativt liten skala på byggnader

- Smala gator och en varierad karaktär av volymer och skalor skapar en nyfikenhet - *Vad gömmer sig bakom nästa hörn?*

Svagheter

-

- Tomma lokaler skapar stängda fasader och brist på rörelse och liv

- Privat markägare, Vagvik. Kan bli svårt att genomföra och få support för att skapa en livfull offentlig plats

- Smala gator och gömt område. Är gömt och isolerat från resten av staden

- Bara hårdgjorda ytor med få ljuskällor och inget grönt

PLATS 2_SKOFABRIKEN

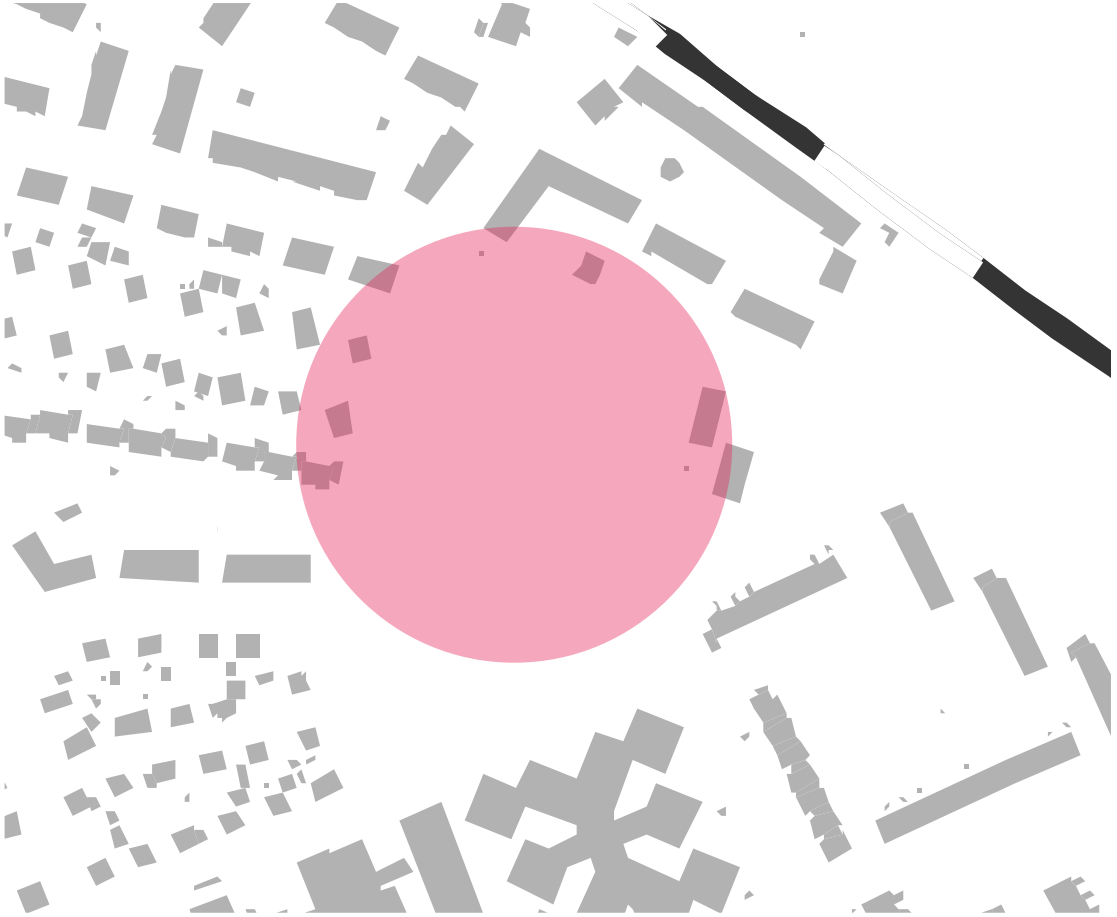

PLATS 3_MUREN

Inventering

Platsen ligger lokaliserad strax utanför stadens centrum och är en rivningsmark, ett utrymme i väntan på en framtida utveckling. En grundskola fanns tidigare belägen på platsen, men revs ner för några år sedan. På plats i nuläget finns flera företag såsom en körskola, Sörgårdens B & D AB och Rör & Energiteknik I Sverige AB. Platsen innehar ett flertal karaktäristiska element som en tegelvägg, graffiti, kullar, asfalt, odling samt en upptrampad grusgång som korsar tvärs genom området. Trafiken som omringar och passerar förbi platsen, påverkar inte upplevelsen av utrymmet i vidare mån.

Styrkor

+

- Flera funktioner i närheten av platsen: ett sportcenter med arenan, gym, vård - och omsorgsverksamheter, grundskolan Tärnan och ett varierat bostadsutbud i form av både lägenheter och småhus.

- Vattentornet som ett landmärke, hjälper besökaren att orientera sig

- Platsen är öppen med olika karaktäristiska och historiska inslag i form av en tegelvägg, graffiti, kullar, hällar, stenar och asfalt, vilket öppnar upp för många möjligheter

- Odling på plats, ett initiativ av invånarna

Svagheter

-

- En privatägd mark av bostadsföretaget Riksbyggen

- Platsen fungerar mest som en passage mellan olika bostadsområden snarare än ett utrymme med användning

PLATS 3_MUREN

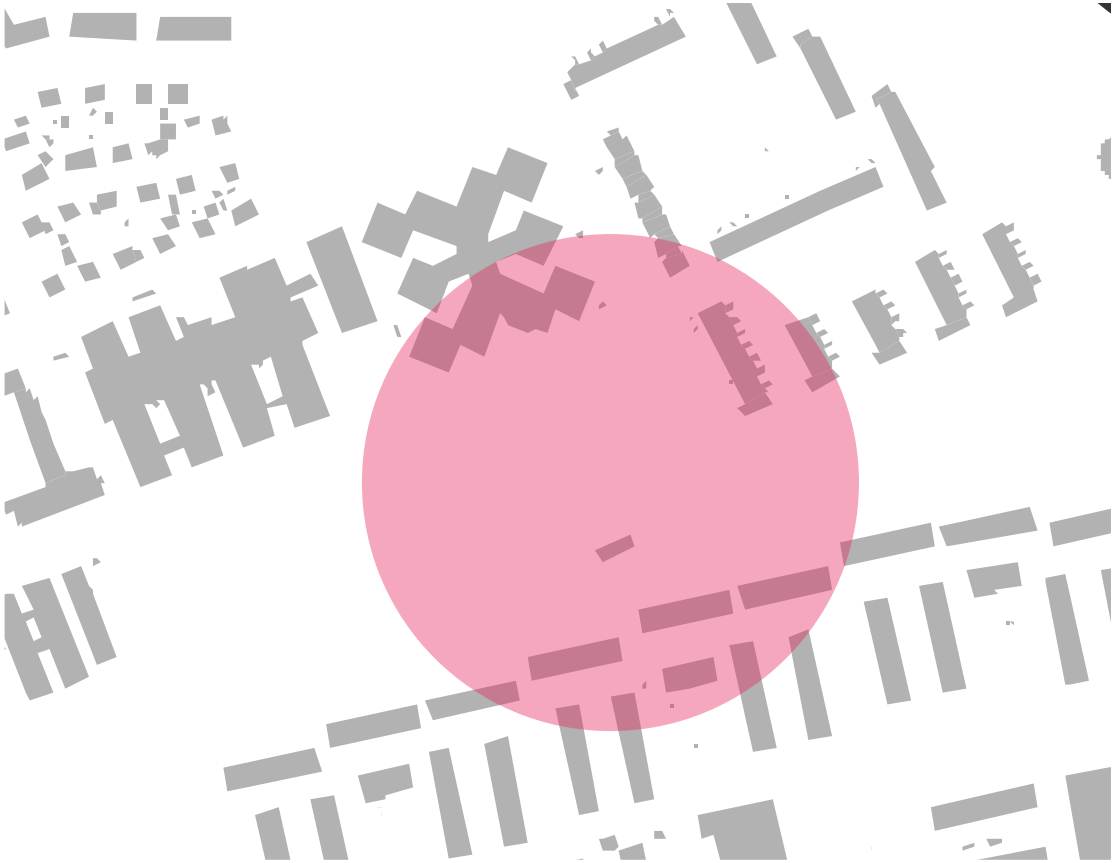

PLATS 4_FLANADEN

Inventering

Platsen är ett gräslandskap som ligger beläget i mellan två separerade områden i Vänersborg med olika rumsliga och sociala funktioner. Det är ett område som ligger strax utanför stadskärnan. Det karakteristiska öppna vilda gräslandskapet innehåller endast ett fåtal träd och buskar samt en kulle och vall. I omgivningen finns det lägenheter med 3 våningar och även några radhus.

Styrkor

+

- Platsen ligger belägen i närheten av olika institutioner, såsom skolor, vårdcentral och ett idrottsområde

- Olika funktioner såsom en fotbollsplan, asfaltsområde för bandy och basket, bord för pingis, en lekplats och ett grillutrymme

- Det är en stor öppen yta med gräsmark mellan olika bostadsområden och ett institutionellt område, vars möjligheter är många

- Relativt tyst område, endast ljud från barn som leker

- Vattentornet som ett landmärke, hjälper besökaren att orientera sig

Svagheter

-

- Det är en stor öppen yta med gräsmark, men ett staket omger en del av området vilket bidrar till en brist på mindre utrymmen inom området

- Bristande kvalité på stigar, inga tydliga entréer och vägar som leder in till områden

PLATS 4_FLANADEN

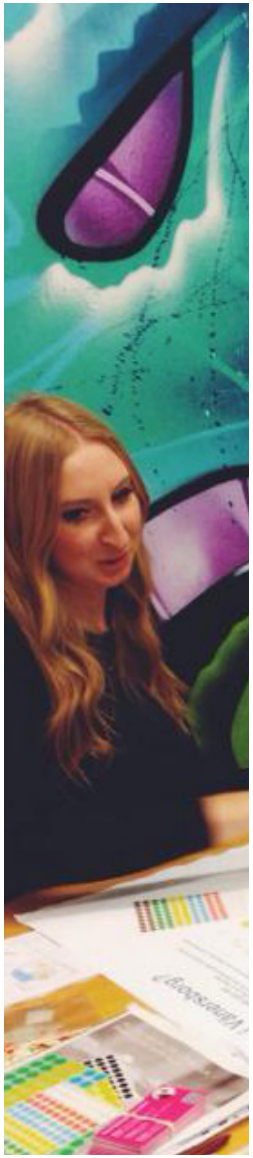

3

DELTAGANDE OCH DIALOG

Kapitel tre beskriver det arbete som gjorts för att få en djupare kunskap om Vänersborg och de olika platserna, med utgångspunkt från människor som arbetar och bor i staden. Vidare syftar kapitlet till att finna inspiration och i kombination med referensprojekt börja utveckla ett gestaltningsförslag. En rad olika worskhops, intervjuer och samtal med invånare i Vänersborg användes för att samla in en stor mängd ny information, tankar, idéer och intressanta diskussioner. All information togs till hänsyn i efterkommande stadie och fungerade som en inspiration under resten av arbetsprocessen.

PROCESSEN

SYFTE

Analysen har visat att många medborgare i Vänersborg saknar aktiviteter och saker att göra på fritiden. För att få reda på orsaken till detta arrangerades en workshop med olika medborgare i Vänersborg.

1_Ungdomens hus

Mål

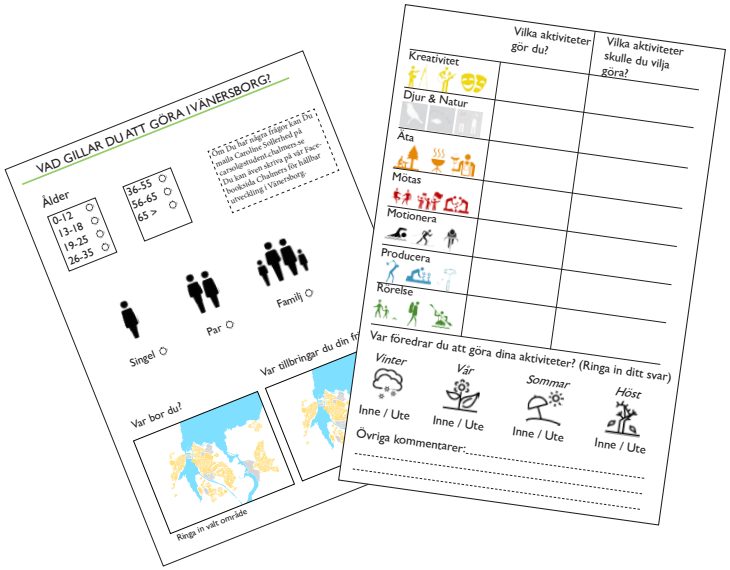
Den första workshopen arrangerades med syfte att försöka ta reda på mer om vad ungdomar i Vänersborg ägnar sig åt för aktiviteter idag och framförallt var dessa aktiviteter utövas. Vidare syftade workshopen till att ta reda på vilka aktiviteter ungdomar saknar och önskar i staden.

2_Röda korset

Mål

Den andra workshopen arrangerades för att försöka ta reda på mer om vad medborgarna i Vänersborg skulle vilja göra och ha för aktiviteter. Workshopen syftade huvudsakligen till att ta reda på vilka typer av aktiviteter som är populära bland medborgarna och de platser dessa aktiviteter utförs. I likhet med första workshopen, lades vikt på att ta reda på vilka aktiviteter de saknar och önskar.

SYFTE

3_Pop up

Mål
Syftet med denna workshop var att få en större omfattning om vilka aktiviteter som saknas och önskas i staden. Med en kort och snabb fråga genomfördes workshopen på olika platser runt om i Vänersborg med syfte att få fram mycket information från en varierad skara medborgare i Vänersborg.

4_Kreativ

Mål
Syftet med denna workshop var att kreativt experimentera, diskutera och inspireras tillsammans med lokala medborgare kring tankar om möten, liv och aktiviteter. Workshopen skulle vara till stöd för vidare utformning av projektets gestaltningsförslag.

1_UNGDOMENS HUS

Beskrivning

Den här workshopen gjordes på ungdomens hus i Vänersborg. Ungdomarna som deltog var omkring 13-20 år, några ur personalen deltog också. I denna workshopen användes ett flertal material, kartan, formulären och pop up-frågan.

Analys

Den här workshopen blev en utmaning, att försöka få ungdomarna att delta. Ungomarna var där på sin fritid och ville förmodligen bara ta det lugnt och umgås vilket gjorde det svårt att motivera dem att delta i en lång workshop. Vi hade varit i kontakt med personalen innan men inte bestämt några specifika personer som skulle delta. Det hade kanske varit bättre att försöka arrangera och bestämma i förväg med några som frivilligt skulle vilja delta. Det hade förmodligen också varit bättre om vi frågat vilka aktiviteter de saknade istället för vilka aktiviteter de gillar att göra, eftersom det var detta vi främst ville ha reda på.

Tillslut så blev det ändå en del prickar på kartan och svar på pop up-frågan och några ifyllda formulär. Eftersom kartan inte fungerade så bra så lade vi mer kraft på pop up-frågan och formulären, vilka inte var lika tidskrävande. Detta gjorde att vi tillslut ändå fick ett bra resultat med många tankar och ideer.

2_RÖDA KORSET

Beskrivning

Workshopen gjordes på Röda Korsets second hand-affär, precis vid ingången av affären. Planschen med kartan och formulären användes. Även pop up-frågan användes, genom att gå runt i affären och fråga människor. Några yngre deltog i pop up-frågan men majoriteten var äldre runt 40-70 år. Det var både svenska medborgare som deltog men också många immigranter.

Analys

Workshopen blev lyckad, många deltagande och mycket exempel på aktiviteter som önskas. Utifrån flera deltagares svar verkar det som det speciellt är dåligt med aktiviteter kvälls- och nattetid, men det verkar också vara en saknad av aktiviteter i allmänhet.

Det bästa och mesta resultatet fick vi utifrån formulären och pop up-frågan, även här fungerade inte kartan speciellt bra. Förmodligen tar kartan för lång tid för att människor ska vilja delta när de är på språng. Dessutom så måste man tänka igenom mycket vad man gör för aktiviteter och vart vilket är mer ansträngande och tidskrävande. Pop up frågan och formulären gick snabbare att delta i och man behövde inte anstränga sig så mycket för att kunna svara på dessa frågor. Detta gjorde förmodligen att denna metod blev mer lyckad. Däremot skulle förmodligen kartan fungera bra i en grupp med människor som man bestämt möte med och som är beredda på att det kan ta längre tid.

3_POP UP

Beskrivning

Den här workhopen gjordes på flertalet platser runtom i staden genom att bara fråga människor som gick förbi. Vi förklarade vilka vi var och frågan som vi skulle vilja att de besvarade. Ibland fyllde dem i svaren i pratbubblan och ibland gjorde vi det. På pratbubblan fanns en enkel fråga: Vilka aktiviteter skulle du vilja ha i Vänersborg?

Denna metod möjliggjorde att samla in mycket idéer och tankar från flertalet olika människor med olika ålder och från olika områden.

Analys

Denna metod visade sig vara den mest lyckade, med flest resultat och resulterade ofta i intressanta samtal och diskussioner. Mycket olika åsikter från olika invånare i Vänersborg, men också besökare i Vänersborg samlades in.

De flesta vi tillfrågade hade möjlighet att stanna till för denna enkla och snabba fråga. Det var betydligt enklare att få människor att vilja delta i denna workshop jämfört med workshopen med kartan. Förmodligen för att detta kändes enklare och att det gick snabbare att delta. Ett stort antal intressanta tankar och behov gällande aktiviteter i Vänersborg samlades in, vilket kommer tas hänsyn till och användas i kommande arbete med gestaltningsförslaget.

4_KREATIV

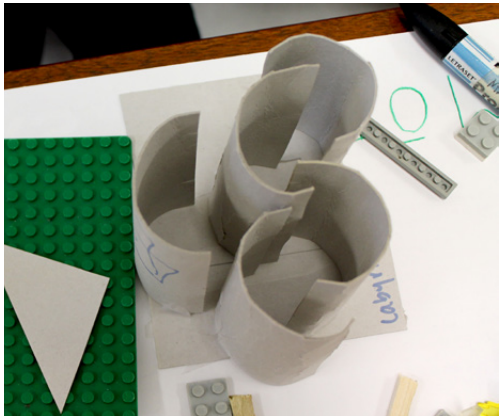
Beskrivning

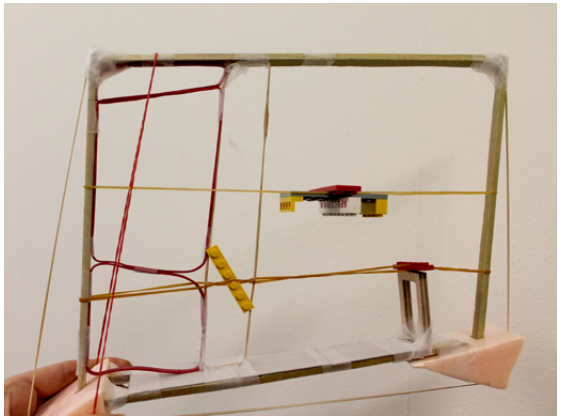
Denna workshop var den första delen av de kreativa workshops som arrangerades i syfte att diskutera och experimentera om möten, liv och aktiviteter i Vänersborg. Olika material såsom papper, aluminium, lego, frigolit, trä, gummiband, tejp, pennor m.m. användes för att skapa olika former och figurer. Materialen ställdes fram på ett stort vitt papper som hade nedskrivna beskrivande nyckelord (t.ex. kreativ, flexibel, dialog, roligt, spännande, rörlig etc) för att leda deltagarna i rätt riktning. Bredvid detta papper, fanns även några referensprojekt med syfte att fungera som en inspiration och även här vägleda deltagaren i rätt riktning. Workshopen ägde rum i den lokala konstnären Maria Qvarfordt Brising studio nära området Torpa tillsammans med en blandad grupp inklusive hennes kollega Anna Wiklund och Lennart Blomberg (Forum Vänersborg).

Resultat

Resultatet från denna workshop visade sig vara väldigt produktivt för det framtida arbetet med projektet. En hel del idéer och former samlades in från olika perspektiv om hur Vänersborg kan bli mer aktivt och spännande för medborgare och besökare. Gruppen skapade olika former och utvecklade en diskussion om olika idéer och synpunkter om Vänersborg som en stad. Det verkade som att referensprojekten, nyckelorden och kombinationen av de olika materialen som användes, verkade effektivt för att inspirera till kreativt arbete. En stor mängd intressanta tankar och möjliga behov kring aktiviteter i Vänersborg samlades in.

4_KREATIV

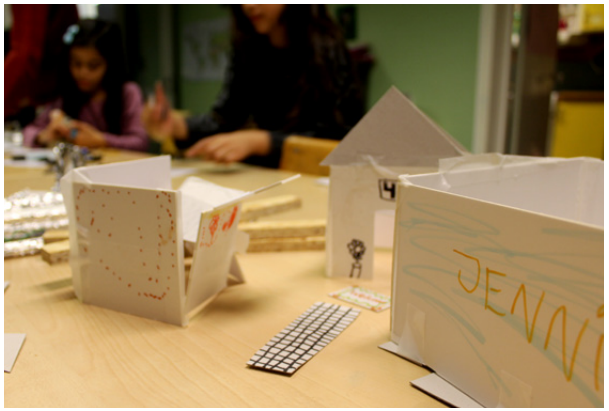
Beskrivning

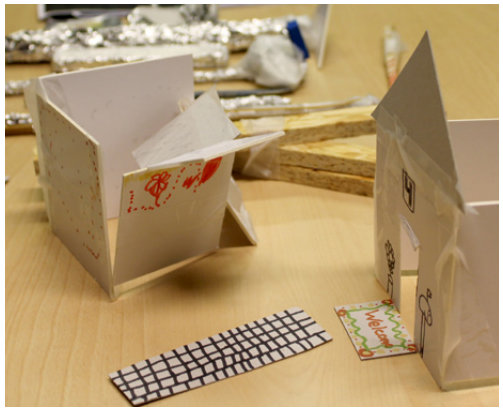
Denna workshop var den andra delen av de kreativa workshops som arrangerades i syfte att diskutera och experimentera om möten, liv och aktiviteter i Vänersborg. Samma tillvägagångssätt användes för denna workshop som vid den första. En skillnad var att några korta intervjufrågor ställdes i början av workshopen om ålder, kön, levnadstillstånd och vilka aktiviteter som det finns en brist i Vänersborg. Olika material såsom papper, aluminium, lego, frigolit, trä, gummiband, tejp, pennor m.m. användes för att skapa olika former. Materialen ställdes fram på ett stort vitt papper med nedskrivna och beskrivande nyckelord för att vägleda deltagarna i rätt riktning (t.ex. kreativ, flexibel, dialog, roligt, spännande, rörlig etc). Även i detta fall lades några referensprojekt fram bredvid för att ytterligare leda deltagarna i rätt riktning. Workshopen ägde rum i organisationen *Hjälpande händers* lokaler med en lärare och en blandad grupp barn från området.

Resultat

Resultatet från denna workshop visade sig vara ännu mer produktivt för det framtida arbete med projektet. En hel del idéer och former samlades in från olika deltagare, där alla bidrog med olika perspektiv som resulterade i en mängd olika former. Från intervjun var det tydligt att barnen saknade aktiviteter att göra efter skolan och ville helst ha en hinderbana och plats för skridskoåkning i området. Barnen beskrev också en känsla av att vara osäkra när de är ute på kvällen ensamma eller med kompisar.

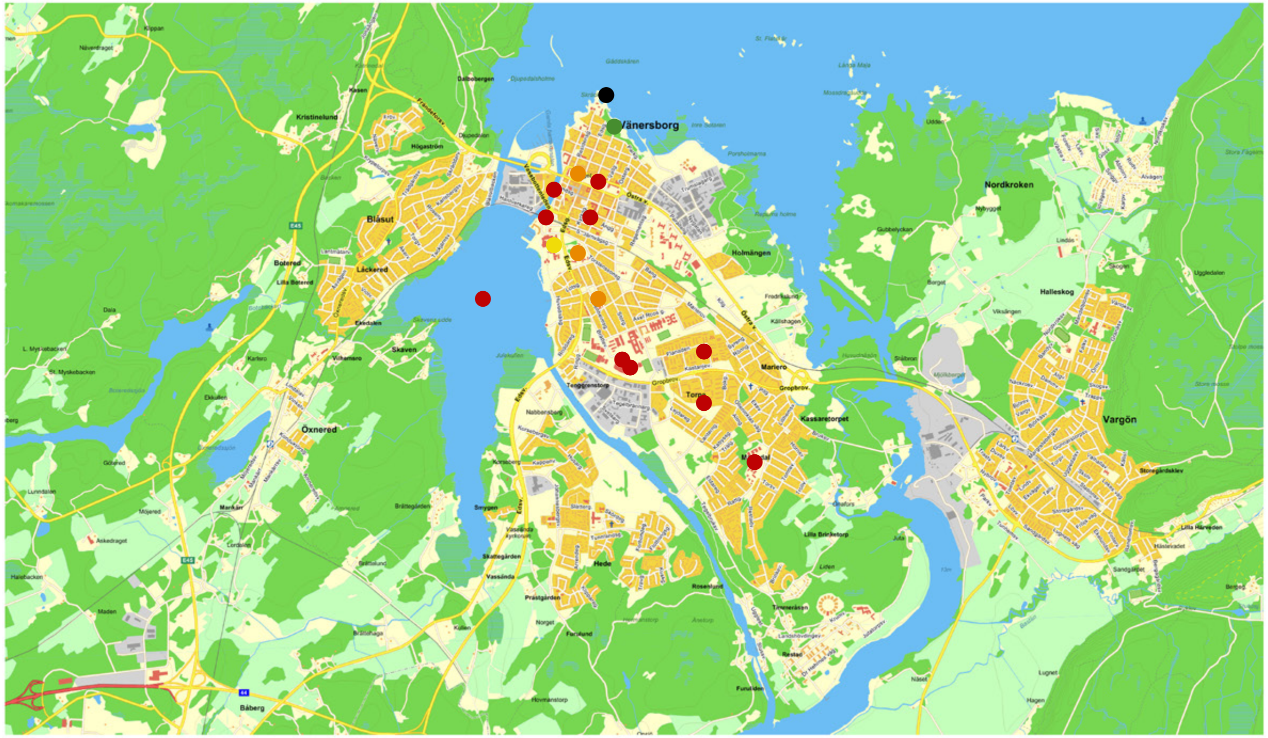

RESULTAT

Kartan

Vilka *aktiviteter* gillar du att göra i Vänersborg?

1.

Så här gör du:

1. Varje aktivitet har en färgcirkel.
Sätt en färgcirkel för varje aktivitet du gillar att göra på kartan!

2. När du satt ut aktiviteterna skriv ner vilken typ av aktivitet du gör i varje matchande färgcirkel.

- Djur och natur
- Kreativitet
- Äta
- Mötas
- Rörelse
- Producera
- Motionera

2.

Djur och natur	Kreativitet	Äta	Mötas	Rörelse	Producera	Motionera
Fiska	Musikskolan	Pizza Castello	Åka båt Ungdomens hus Chilla Kolla på när folk tränar	Aqua Blå		Sportlike

RESULTAT

Formulär

Två av de viktigaste frågorna var; *Vilka aktiviteter gör du?* och *Vilka aktiviteter skulle du vilja göra?* var fördelade i sju olika kategorier av aktiviteter. Det fanns också tomma ytor där man kunde fylla i nyckelord eller korta meningar gällande vad för slags aktivitet det är man syftar till.

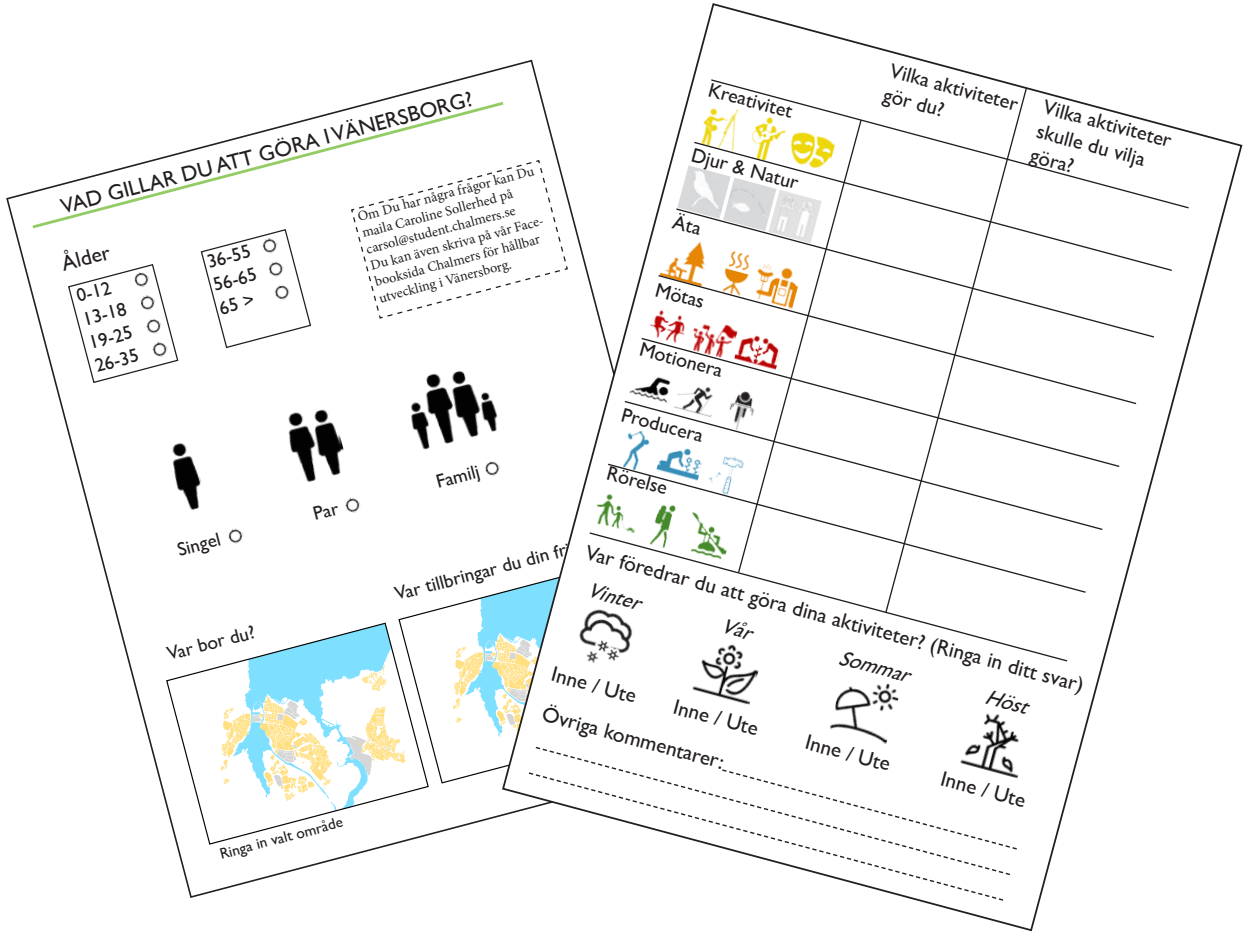
Resultat

Fördelningen av ålder och status var följande:

0-12: 1
13-18: 5
19-25: 2
26-35: 1
65: 3

Singel 8
Par: 3

Människor i Vänersborg sysselsätter sig med fiske, musik, lagar mat, målar, är hemma, tar bilder och umgås med vänner. Många tränar genom att gå eller cykla i naturen. Aktiviteter som anses saknas är teater, dans, fotboll, platser för att lära sig språk, musikinstrument, löpspår, grillplatser och guidade stadsvandringar.

RESULTAT

Pop up

RESULTAT

Pop up

Vilka aktiviteter vill du ha i Vänersborg?

Brukar fika med andra mammor på fik, men kan behövas mer utomhusaktiviteter!
- Kvinna med barn och hund, 25

Det är en död stad, för lite affärer och finns inget att göra..Jag har bott här i 11 år och vill ha mer folk ute på gatorna och evengemang.
- Kvinna, 50

Gymmet är trevligt, men jag vill lära mig mer svenska. Idag kan jag bara gå till Röda Korset.
- Man, 30

Jag saknar dansställen och fler stadsfester. Men tycker om att promenera i naturen!
- Kvinna, 40

Jag tror att det skulle behövas en “spanish riding school” som i Viena med föreställningar!
- Man med hund, 50

Mer konserter!
- Kvinna, 50

Jag vill ha mer marknader och fikaställen i stan!
- Kvinna, 20

Titta mer på fotboll, kanske på en sportsbar! Idag sitter jag bara hemma hos mina vänner eller på mitt café.
- Man, 50

Kanske fler ställen för ungdomar och odlingar i centrum.
- Kvinna, 50

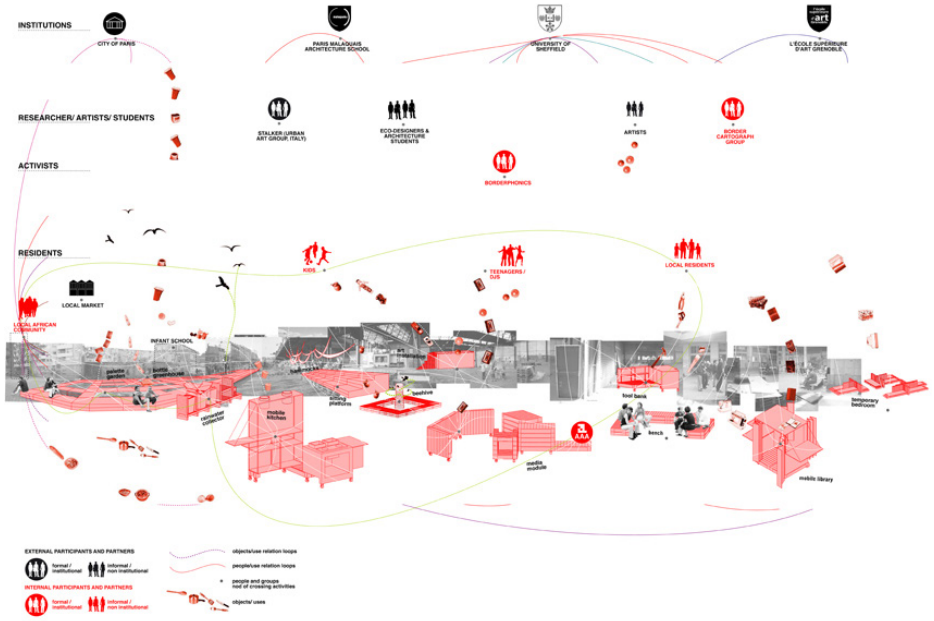
Jag ser inte att det händer nått speciellt...behövs mer mässor!
- Kvinna, 60

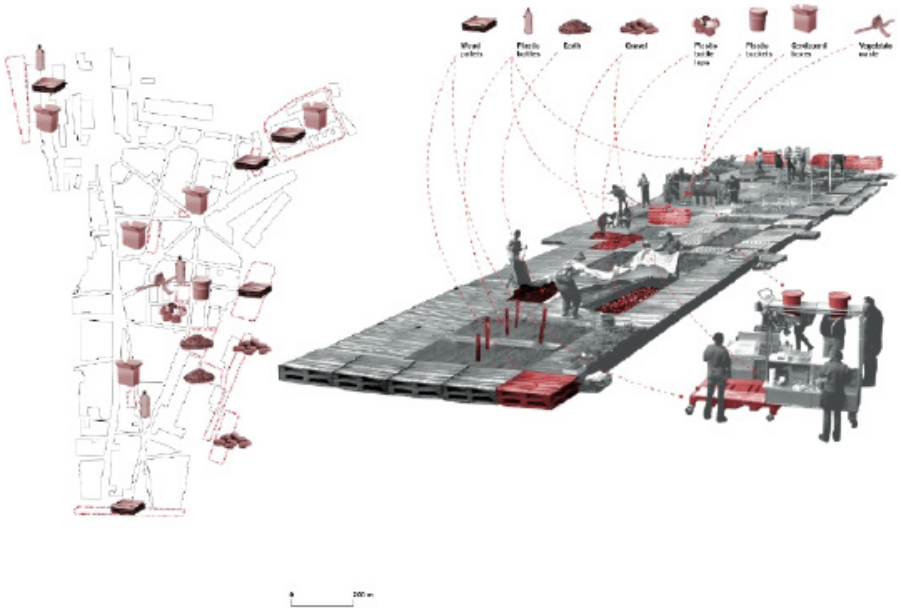
4

REFERENSPROJEKT

De åtta referensprojekten som beskrivs i detta kapitel har använts som inspirationskälla för utveckling av gestaltningsförslaget. Det är projekt som består av dynamiska och mobila lösningar med användning av återanvänt lokalt producerat material.

ECOBOX

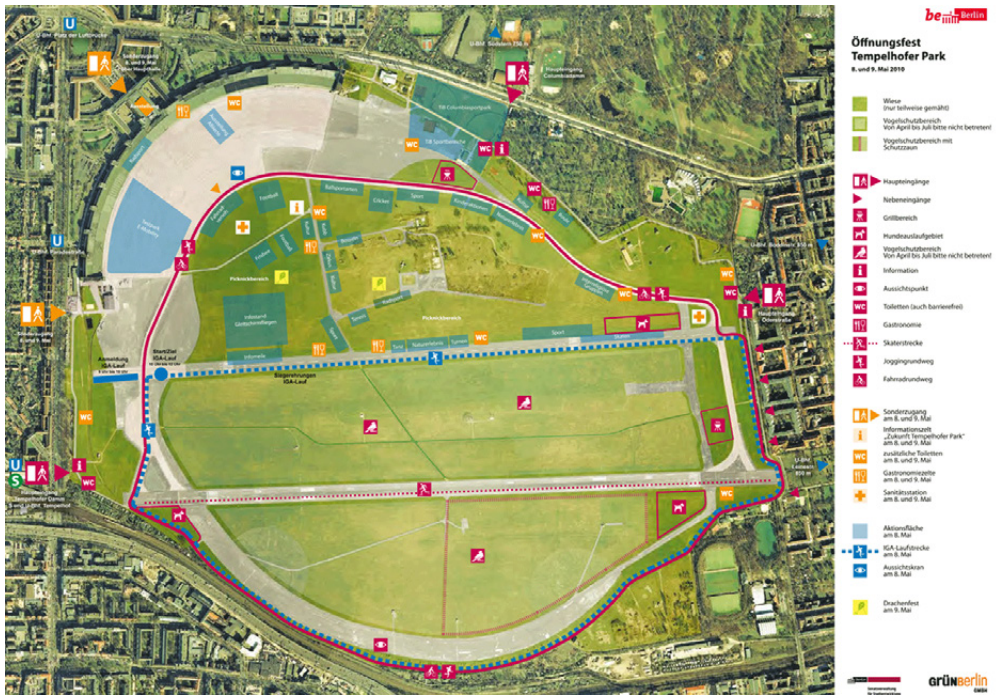
(Urban tactics, 2014)

ECO URBAN NETWORK. Självfärvaltande projekt som ger möjlighet och uppmuntrar boende att ändra och förnya temporära, dåligt använda eller oanvända platser. Dessa projekt som startade 2001 ger en flexibel och förändringsbar användning av platser och syftar till att bevara urban mångfald genom att uppmuntra ett brett spektrum av olika livsstilar och livsförhållanden till samlevnad. En temporär trädgård konstruerat utav återanvänt material. Trädgården, som kallas ECObox, har succesivt expanderat till en plattform för urban kritik och kreativitet.

TEMPELHOF

TEMPELHOF. Den kända flygplatsen, belägen i Berlin, är ett nytt projekt som omvandlat ett 400 hektar stort område till en urban park. Denna typ av projekt med omvandling av en flygplats till en urban park är det största i sitt slag i Europa. Det är en öppen plats för den framtida staden med många flexibla och multifunktionella aktiviteter.

(Senate Department for Urban Development and Environment, 2014)

ROLLING MASTER PLAN

(Jägnefält Milton, 2014)

ROLLING MASTER PLAN. Ett projekt som deltog i en internationell tävling att ta fram en översiktsplans för Åndalsnes i Norge. Förslaget innebär att använda den gamla industrins järnvägsspår för en ny sorts infrastruktur som kan bära mobila byggnader. Tanken är att dessa ska kunna förflyttas beroende på säsong och rådande förhållanden.

TRICYCLE HOUSE AND GARDEN

(Arch daily, 2014)

TRICYCLE HOUSE AND GARDEN.
Tricycle-huset föreslår en framtid där temporära relationer och det offentliga förhållandet mellan människor och marken de upptar omfamnas. Genom denna ihopvikbara plastdesign kan ensamboende bli överkomligt och hållbart, parkeringsplatser kommer inte vara bortkastade på natten, och bilköer blir accepterade. Tricycle-huset är drivet enbart av mänsklig kraft vilket tillåter boende utanför det ordinära stadsmönstret. Faciliteter som är inkluderat i huset är ett handfat, ugn, badkar, vattentank och möbler som kan omvandlas från en säng till ett matbord och en bänk till en bänk och en bänkskiva. Handfatet, ugnen och badkaret kan fällas ihop i framväggen i huset.

SUPERKILEN

(Superflex, 2014)

SUPERKILEN. Superkilen är en stadspark i Köpenhamn som skapats för att koppla samman olika stadsdelar genom nya mötesplatser. Idén är att underlätta mänsklig interaktion för liv ii mellanrummet.

GUERRILLA LIGHTING RÖRELSE

GUERRILLA LIGHTING. Det är ett krig mot dålig belysning, *gerilla lighting* är en protest mot slöseri med ljus och framförallt handlar det om att ha kul och att öka medvetenheten om ljusets makt.

Professionellt utformad arkitektonisk belysning förbättrar kvällslivet i våra städer och samhällen, men kräver samtdigt användning av mer energi. För att se till att en korrekt balans uppnås mellan fördelarna med bra belysning och oansvarig användning av energi krävs mer kontroll. Det är en kontroll som bör omfatta även hur arkitektonisk belysning av byggnader kontrolleras.

Guerrilla lighting skapar efemära och magiska stunder av kvalitetsbelysning som spelas in och skickas till media och politiker för att inleda åtgärder mot dålig belysning.

*(*Guerilla Lighting, 2014*)*

VAN GOGH INTERACTIVE PATHS

DAAN ROOSEGAARDE´S CYCLE PATH. Den holländska designerns cykelbana är belyst med mönster som bygger på Vincents Van Gogh målning *Starry natt*.

Ytan på Van Gogh-Roosegaarde cykelväg är belagd med en speciell färg som använder energi som samlats under dagen för att lysa upp när det är mörkt.

En närliggande solpanel används för att generera ström för att sedan belysa den belagda ytan, som utvecklats med infrastruktur firman Heijmans. Lysdioder längs sidan av vissa kurvor i vägen kastar extra ljus, vilket innebär att vägen fortfarande delvis kommer att bli upplyst även om vädret har varit för grumligt för panelen att ladda yta till dess fulla ljusstyrka.

*(*Studio Roosegaarde, 2014*)*

VORTEX _RECYCLING

VORTEX. Vid TODAYSART festivalen i Haag byggdes en “Vortex” - ett utrymme med formen av en virvelvind av lokalt tillgängliga material.

Strukturen är helt gjord av kasserade material, en virvel av struktur som uttrycker en idé om en naturkraft som suger allt i sin väg. Detta utrymme skulle fungera som en mötesplats på Spuiplein, det stora torget i centrum av Haag och hjärtat av festivalen.

*(*Raumlaborberlin, 2014*)*

5

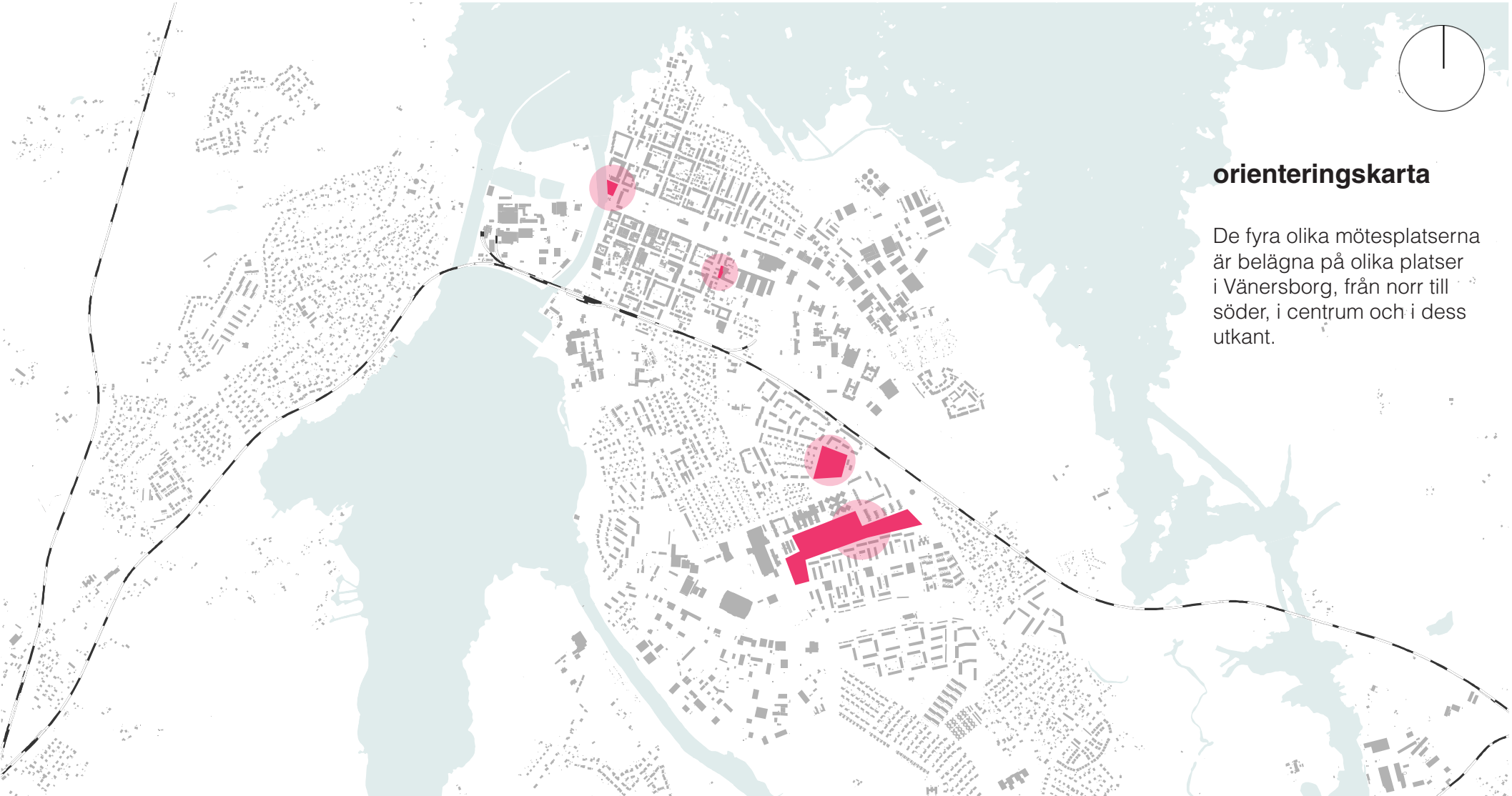
GESTALTNINGSFÖRSLAG

Urbanisma är gestaltningsförslaget som har utvecklats utifrån analysen. Det här kapitlet beskriver syftet med förslaget, de olika platserna, konceptet, konstruktionen och sist testas och illustreras designförslaget på de fyra olika platserna.

URBANISMA

URBANISMA

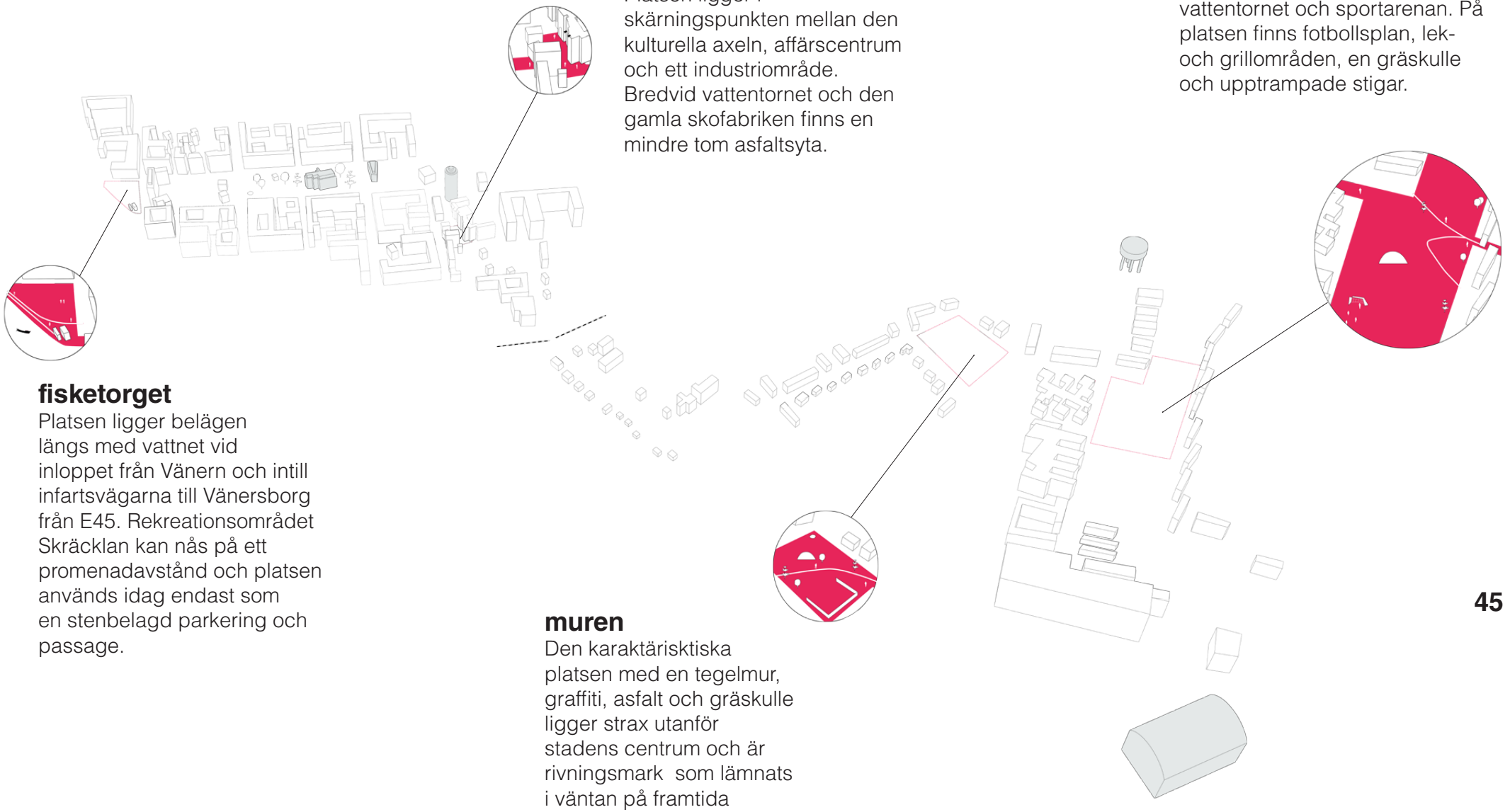
Urban + Prisma. Vänersborg är en stad med flera tomma och outnyttjade platser som hamnat i ett gränsland och i ett väntans läge på framtida utveckling. Urbanisma aktiverar fyra olika outnyttjade offentliga platser med småskaliga lösningar för att skapa möjligheter för möten mellan olika människor och områden. Med liv och rörelse under dygnets alla timmar öppnas det upp för oväntade och spännande upplevelser. En arkitektonisk modul som är flexibel, mobil, dynamisk och temporär visar upp olika platsers potential, skapar en ny identitet och fångar in sociala relationer, lokal kunskap och kreativitet bland människor. Modulen erbjuder möjligheter för dialog, engagemang, initiativ, utbyte av saker och erfarenheter, som skulle kunna bidra till ett mer sammanhängande och hållbart samhälle.

orienteringskarta

De fyra olika mötesplatserna är belägna på olika platser i Vänersborg, från norr till söder, i centrum och i dess utkant.

PLATSER

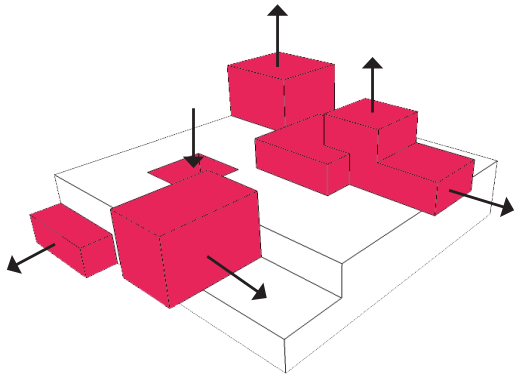
skofabriken
Platsen ligger i skärningspunkten mellan den kulturella axeln, affärscentrum och ett industriområde. Bredvid vattentornet och den gamla skofabriken finns en mindre tom asfaltsyta.

flanaden
Platsen är ett öppet gräslandskap som ligger mellan två olika separerade områden i Vänersborg. I närheten finns vattentornet och sportarenan. På platsen finns fotbollsplan, lek- och grillområden, en gräskulle och upptrampade stigar.

fisketorget
Platsen ligger belägen längs med vattnet vid inloppet från Vänern och intill infartsvägarna till Vänersborg från E45. Rekreationsområdet Skräcklan kan nås på ett promenadavstånd och platsen används idag endast som en stenbelagd parkering och passage.

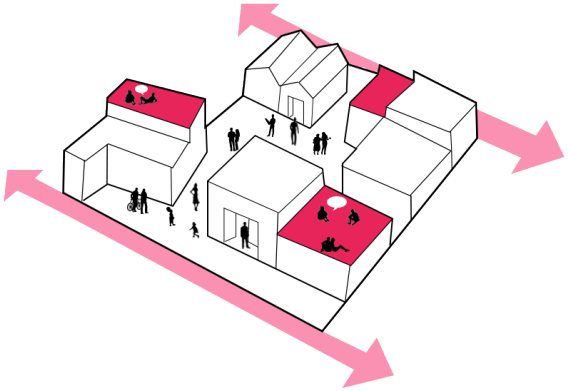
muren
Den karaktärisktiska platsen med en tegelmur, graffiti, asfalt och gräskulle ligger strax utanför stadens centrum och är rivningsmark som lämnats i väntan på framtida utveckling.

KONCEPT

1_aktivera

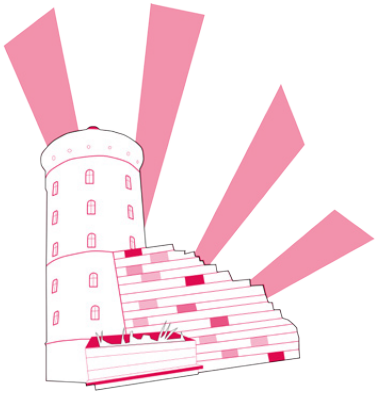
Genom att ge utrymme för flexibla, mobila och dynamiska lösningar i form av urbana interventioner skapas spännande miljöer med oväntade upplevelser runt hörnet. Platser som innehåller en mångfald av aktiviteter erbjuder liv och rörelse under dygnets alla timmar och under alla årstider.

2_möten

Vänersborg är en stad för alla där olika människor från olika områden kan mötas och umgås på aktiva platser. Dessa ska erbjuda möjligheter för deltagande, initiativ, dialog, kreativitet samt delande av kunskaper, erfarenheter och föremål.

KONCEPT

3_identitet

Med en temporär arkitektur utnyttjas och förstärks platsers befintliga karaktär, potential och en ny identitet skapas som fångar in sociala relationer, lokal kunskap och kreativitet bland människor. Tillfälliga strukturer kan både prövas, tas bort och bli permanenta.

4_hållbarhet

Småskaliga lösningar är inte lika tids- och materialkrävande. Genom att återanvända lokalt producerade resurser och kunskaper uppmuntras en hållbar energianvändning och livsstil.

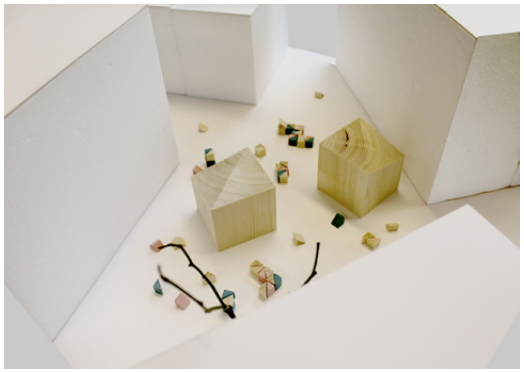
Vem?

En stor variation av användare ska kunna bruka och samsas om modulen under olika tillfällen. Det kan vara en plats för kommunen, lokala föreningar och mindre företag att visa upp sig, bjuda in till samtal, utbyte av kunskap och tillsammans med invånare och besökare skapa en arena för kreativt engagemang.

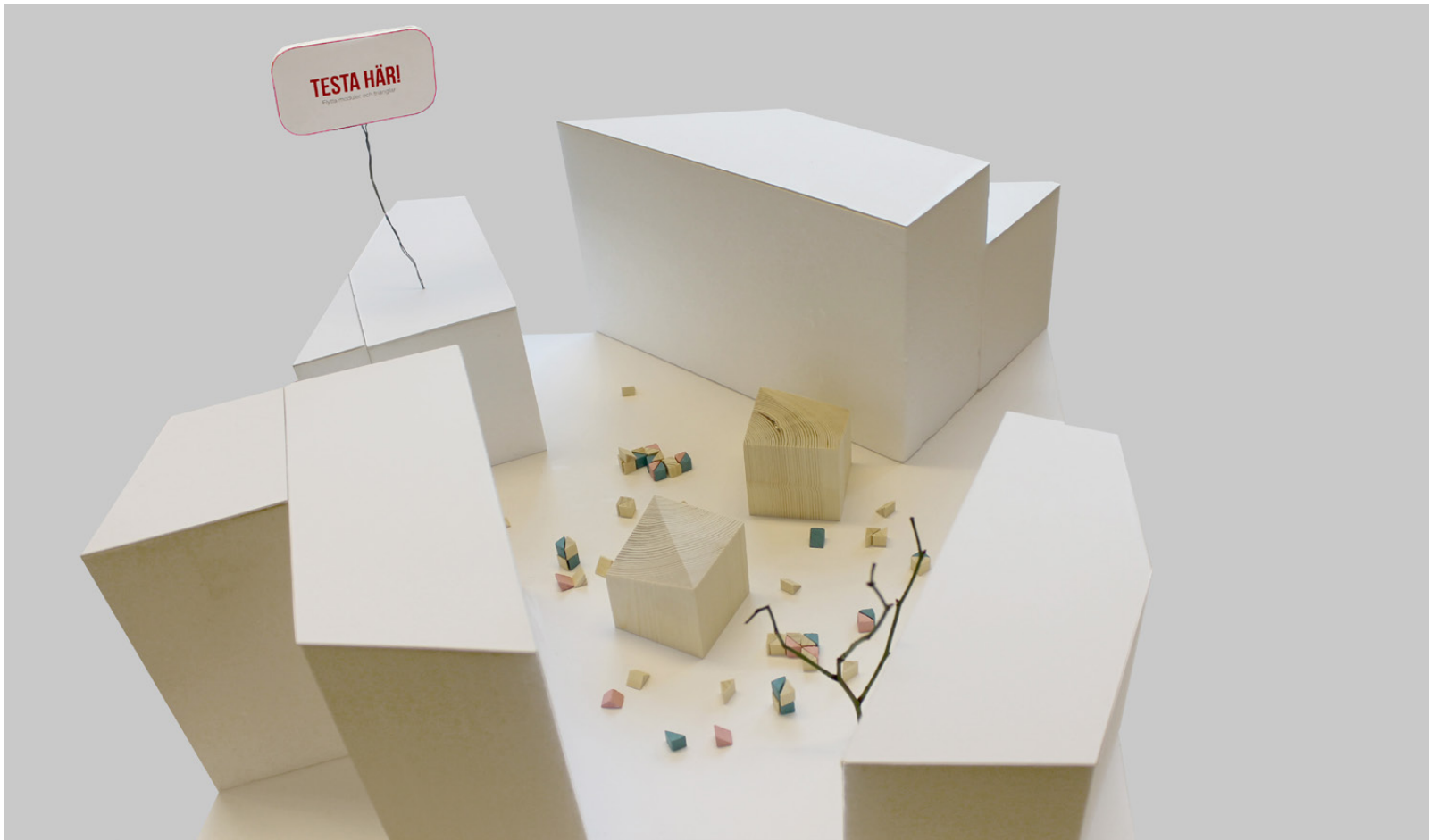
MODUL + TRIANGLAR

modell

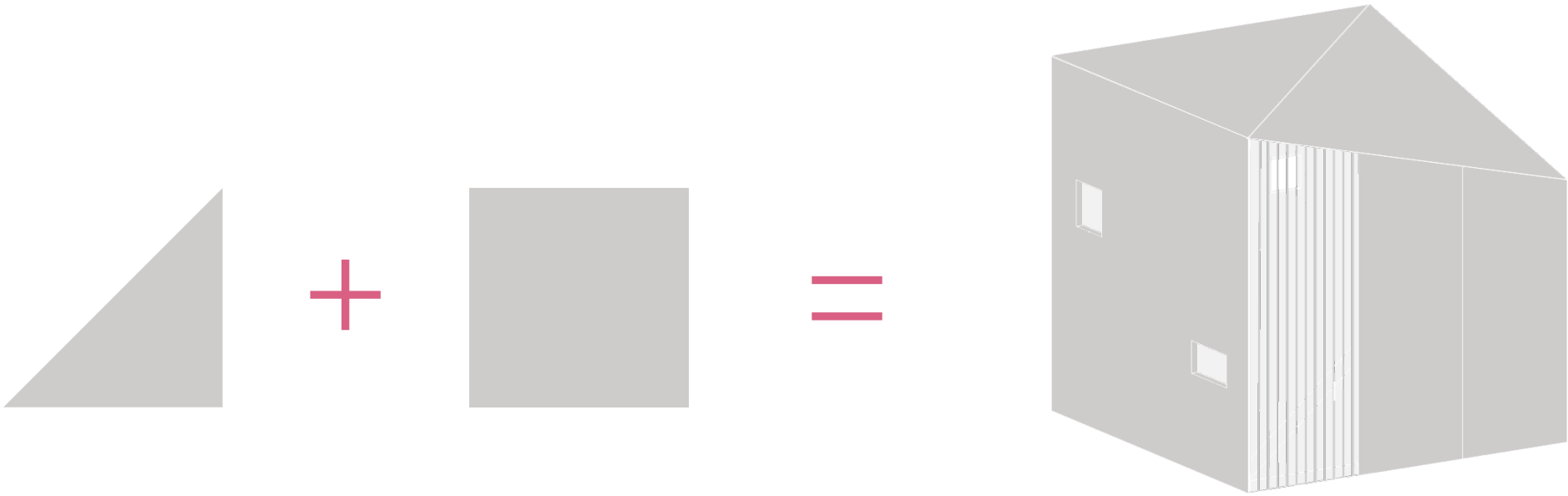
En modell i skala 1:50 illustrerar en icke befintlig plats, för att visa hur modulen och trianglarna kan bli förändrad och omvandlad. Modellen demonstrerar modulens och trianglarnas möjliga multifunktionella former, kombinationer och aktiviteter. Den kommer att användas under utställningen i Vänersborg som ett interaktivt material, för besökare att testa och kolla hur modulen och trianglarna kan ändras, placeras och skapa olika former och rum.

MODUL

form och material

Formen på modulen skapas genom att kombinera två grundformer, en triangel och en kvadrat. Modulen får skiftande utseende och karaktär från olika vinklar på grund av dess sluttande tak.
Materialet är av återvunnet trä från engångspallar som är ett lättviktsmaterial. Detta material gör det enklare för modulen att vara mobil. Fasaden är färgad vit och har på insidan den ursprungliga färgen på träet.

Engångspall

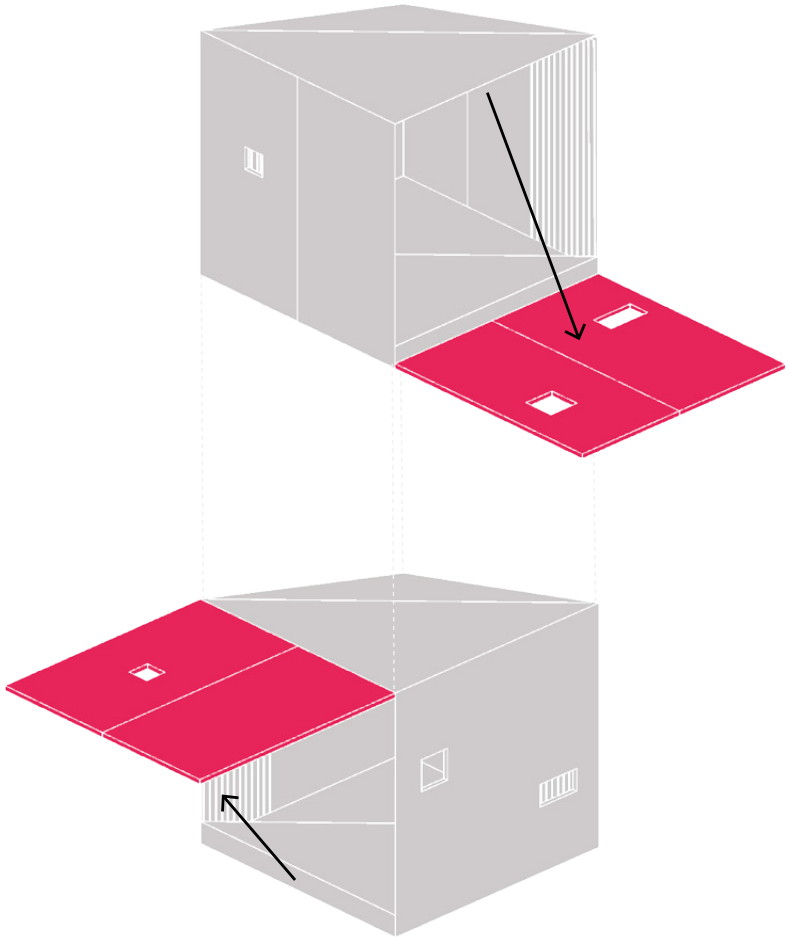

Vitlaserad

Obehandlad

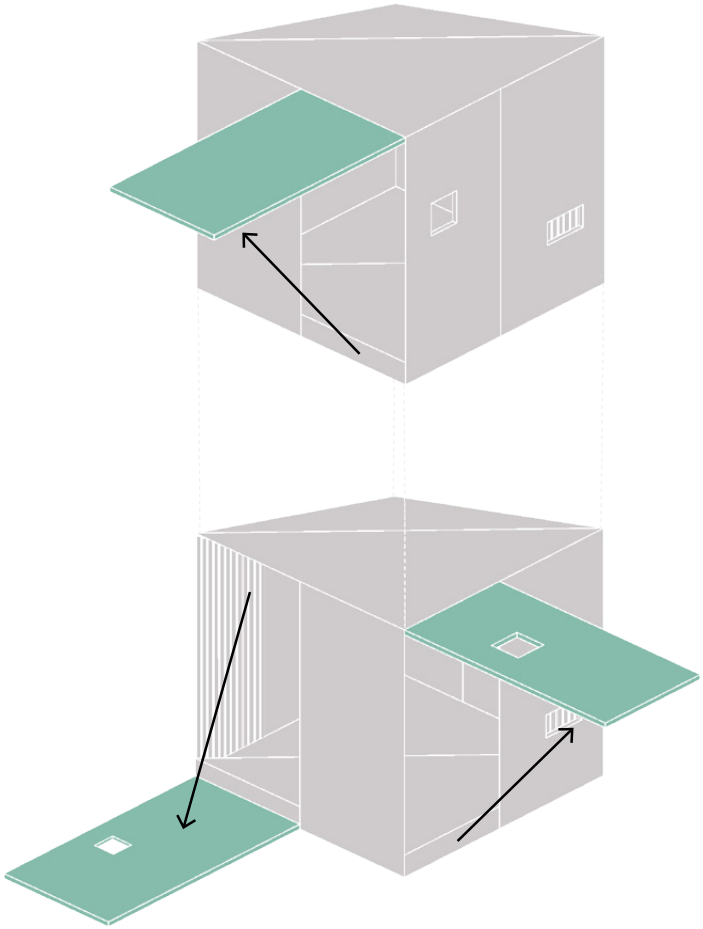
MODUL

Flexibla väggar

Modulen har flexibla väggar för att kunna omvandla formen och dess olika funktioner. Samtidigt ska det vara möjligt att skapa dynamiska utrymmen i och utanför modulen. Väggarna kan läggas ner eller öppnas upp för att både förlänga golvytan och skapa ett tak. Detta möjliggör för modulen att interagera med den öppna och slutna miljö samt kunna skapa och stärka olika vyer av utrymmet.

Väggarna kan öppnas upp som ett tak eller läggas ner för att förlänga golvytan.

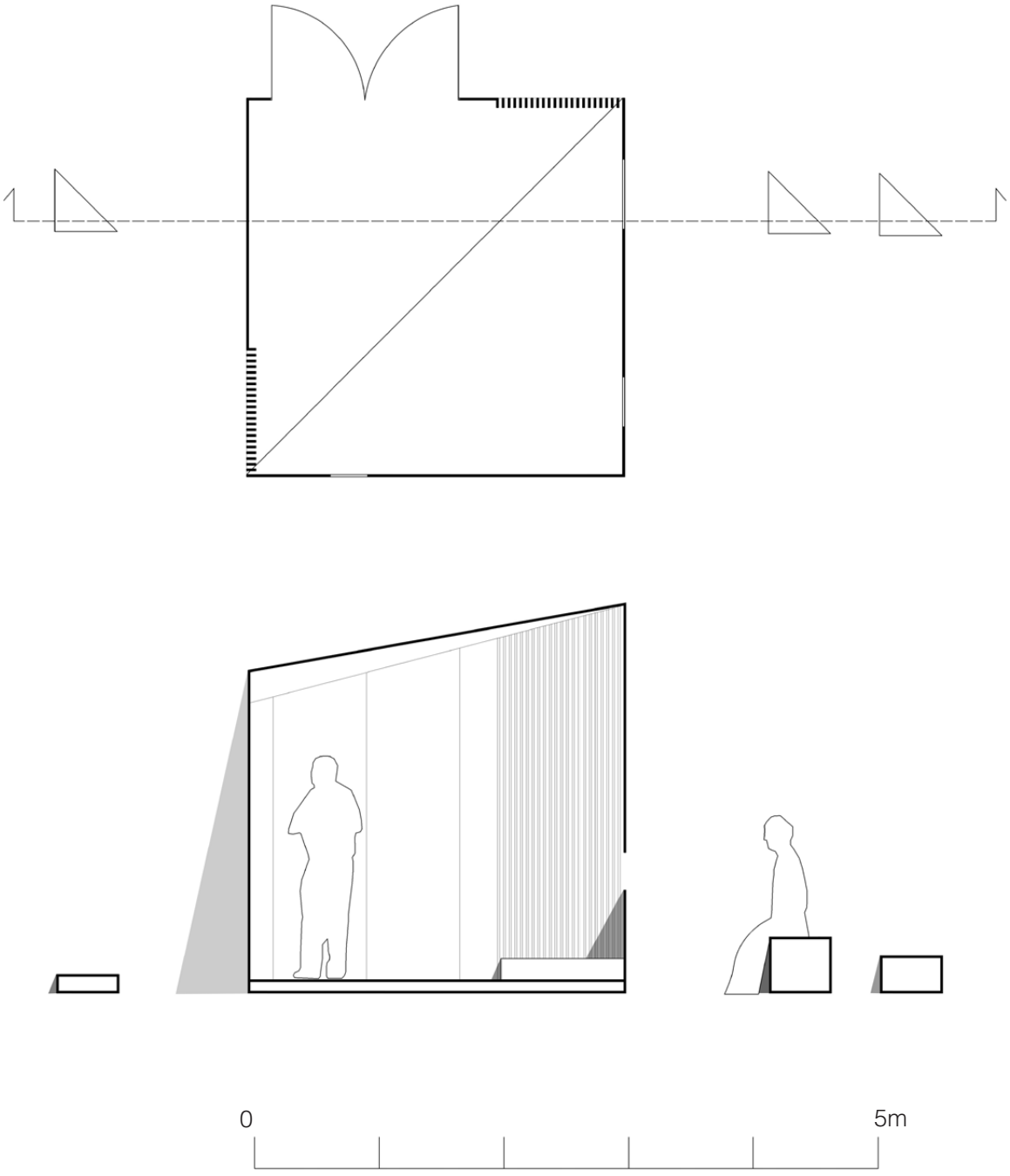

Fyra väggar kan öppnas upp och ner på två av fyra sidor.

MODUL

plan, sektion

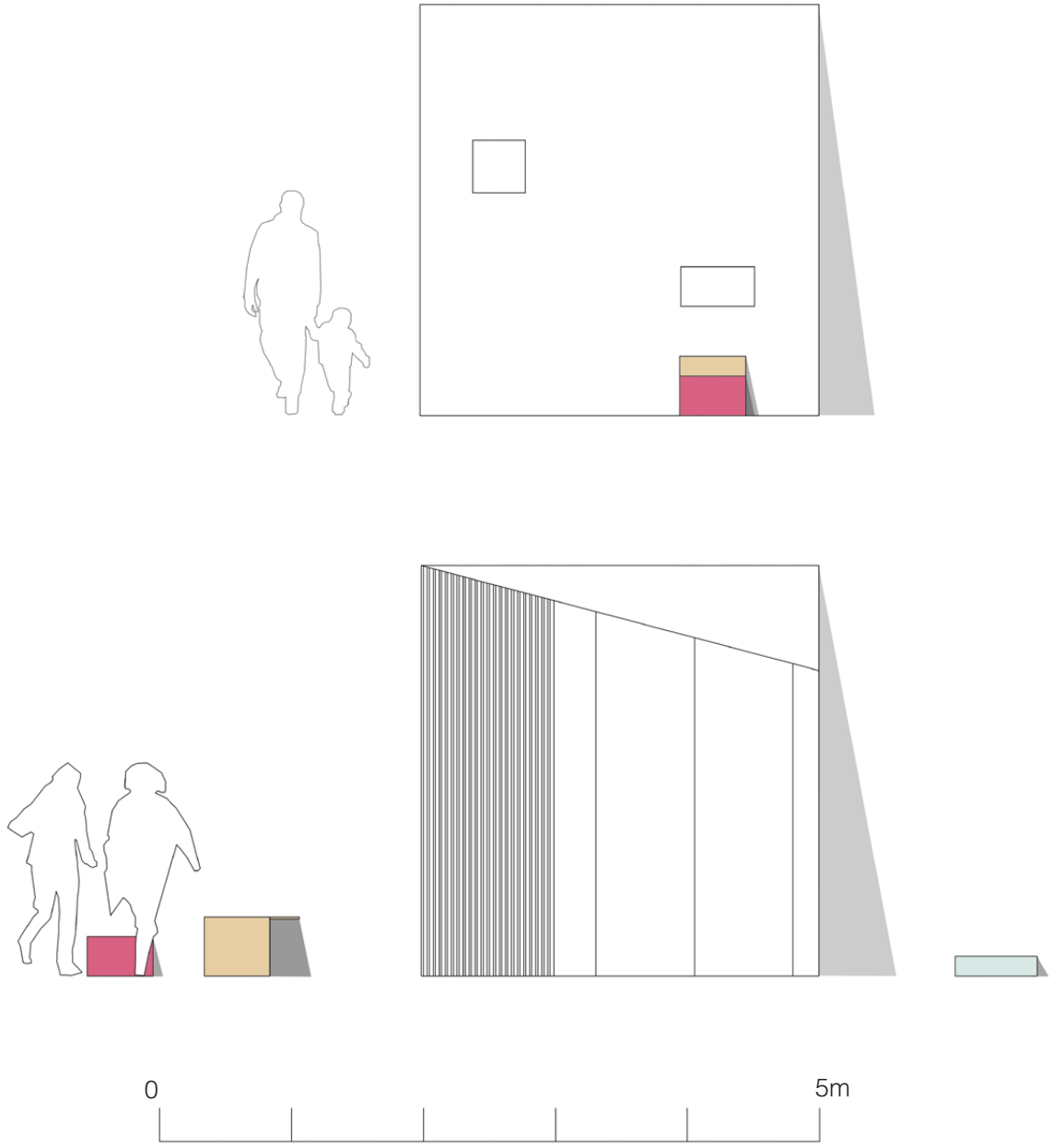
Modulen har formen av en arkitektonisk gestalt som samspelar mellan det öppna och det slutna. Detta genom ett upphöjt golv som skapar två olika nivåer, träplankor med mellanrum i fasaden och tre fönster av varierad storlek placerade på olika höjder som skapar utblickar och inblickar. En dörr skapar ytterligare koppling till miljön ute och rörelse genom modulen.

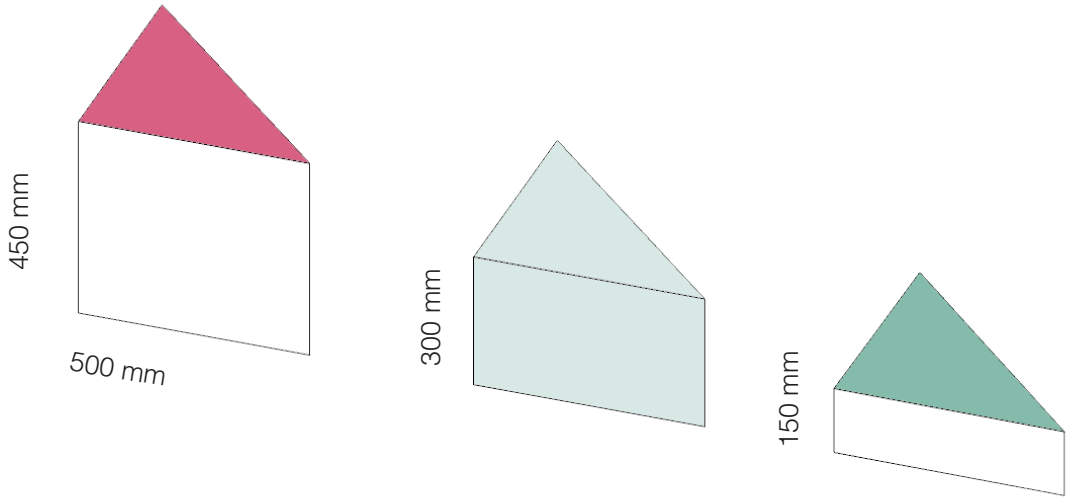
MODUL

fasad

Fasaden är gjord av återvunna engångsträpallar och färgas med en vit färg. Dessutom har två av de fyra sidorna av modulen plankor som i motsats till fasaden, är vridna med den korta sidan ut för att skapa remsor av öppna luckor mellan plankorna. Syftet med detta är att skapa ett spännande rum som utlöser den mänskliga nyfikenheten och samtidigt förstärker miljön från både insidan och utsidan.

TRIANGLAR

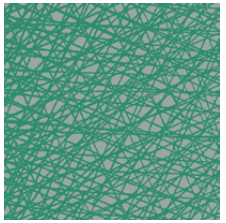

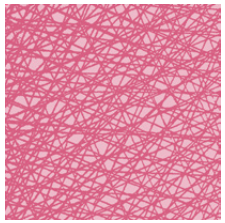
en triangel - tre höjder

En flexibel, mobil och dynamisk struktur på triangeln tillåter flera olika former och lösningar att skapas för multifunktionella aktiviteter på samma plats. Det är en triangel med formen av en prisma med tre olika höjder, men två likadana och parallella längder, vilket möjliggör för en kvadrat att formas. Triangeln består av återanvänt trä från pallar och finns obehandlad samt färgad i fyra olika nyanser av blågrönt och rosa. Den översta ytan kan kläs i återvunnet och slitstarkt linoleum och den högsta triangeln har en lucka på sidan som kan hållas öppen och stängd för förvaring av föremål och redskap. I springorna på träplankorna finns ljusslingor för att lysa upp trianglarna även nattetid.

material

Engångspall

Linoleum

Linoleum

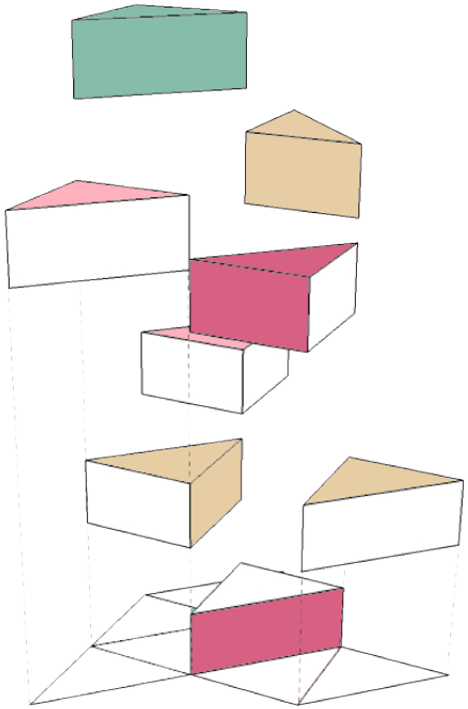

Färgat trä

LED ljusslinga

TRIANGLAR

1_horisontell

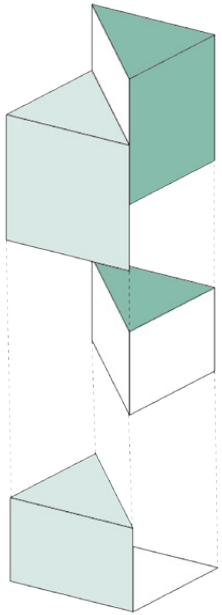
Genom att placera ut flera trianglar i plan skapas ett horisontellt möteslandskap med sittplatser för bland annat konversation, umgänge och vila.

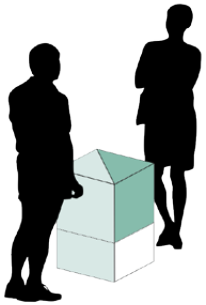

2_vertikal

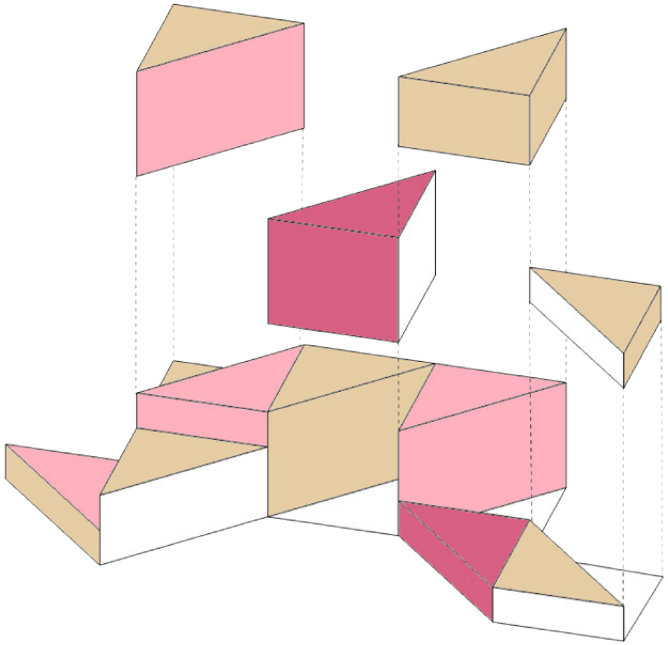
Trianglar som staplas vertikalt skapar upphöjda former som kan funka som bord med utrymme för mingel, utställningar, workshops och arbetsyta.

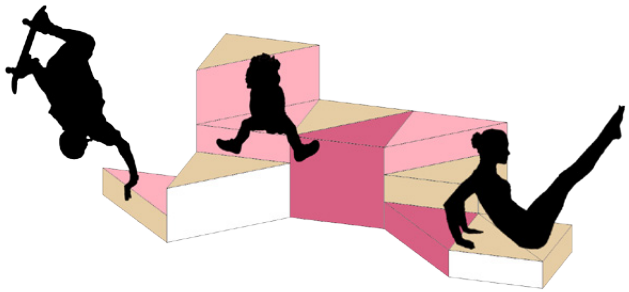

3_horisontell + vertikal

Trianglar som både placeras i plan och på höjden skapar en spännande form med olika volymer för både lek, motion och utsikt.

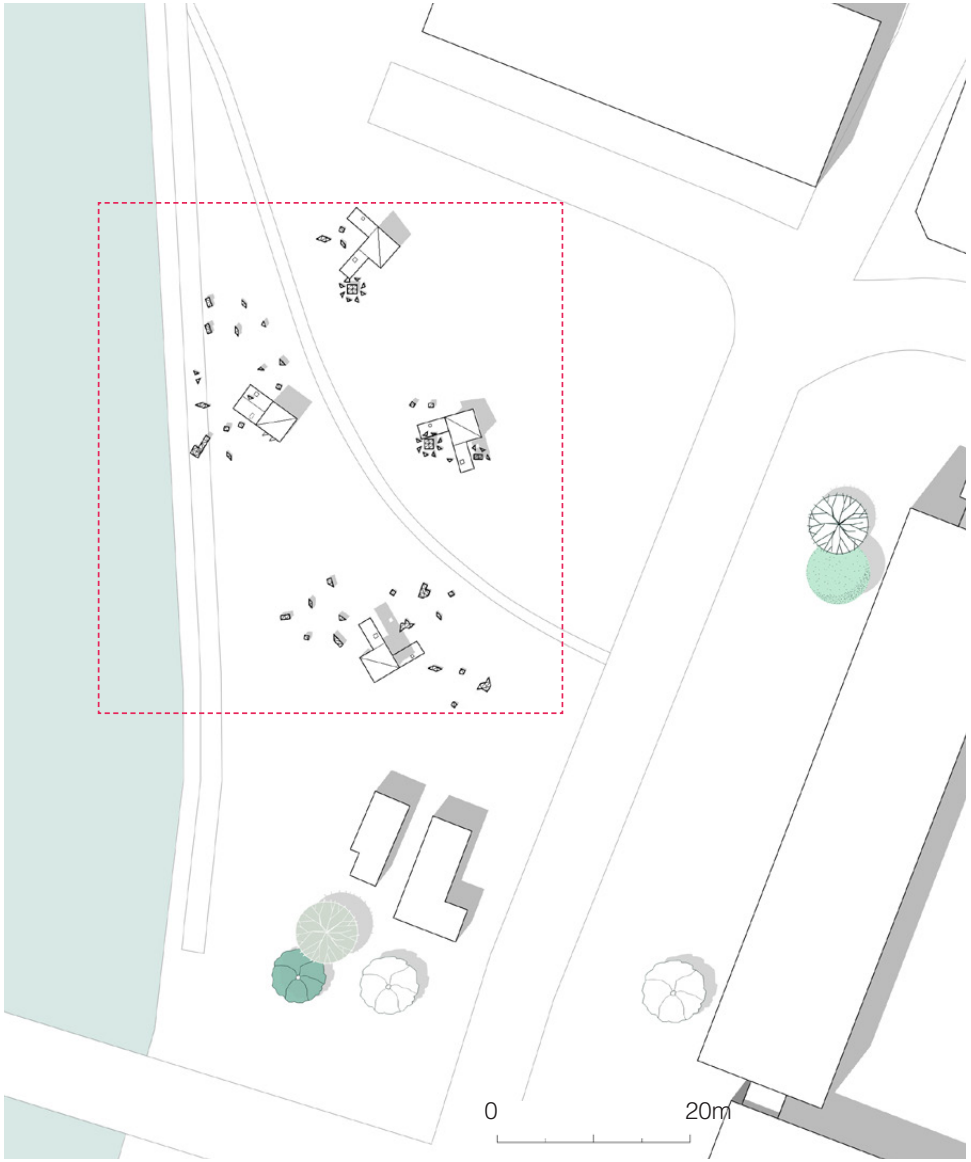
FISKETORGET

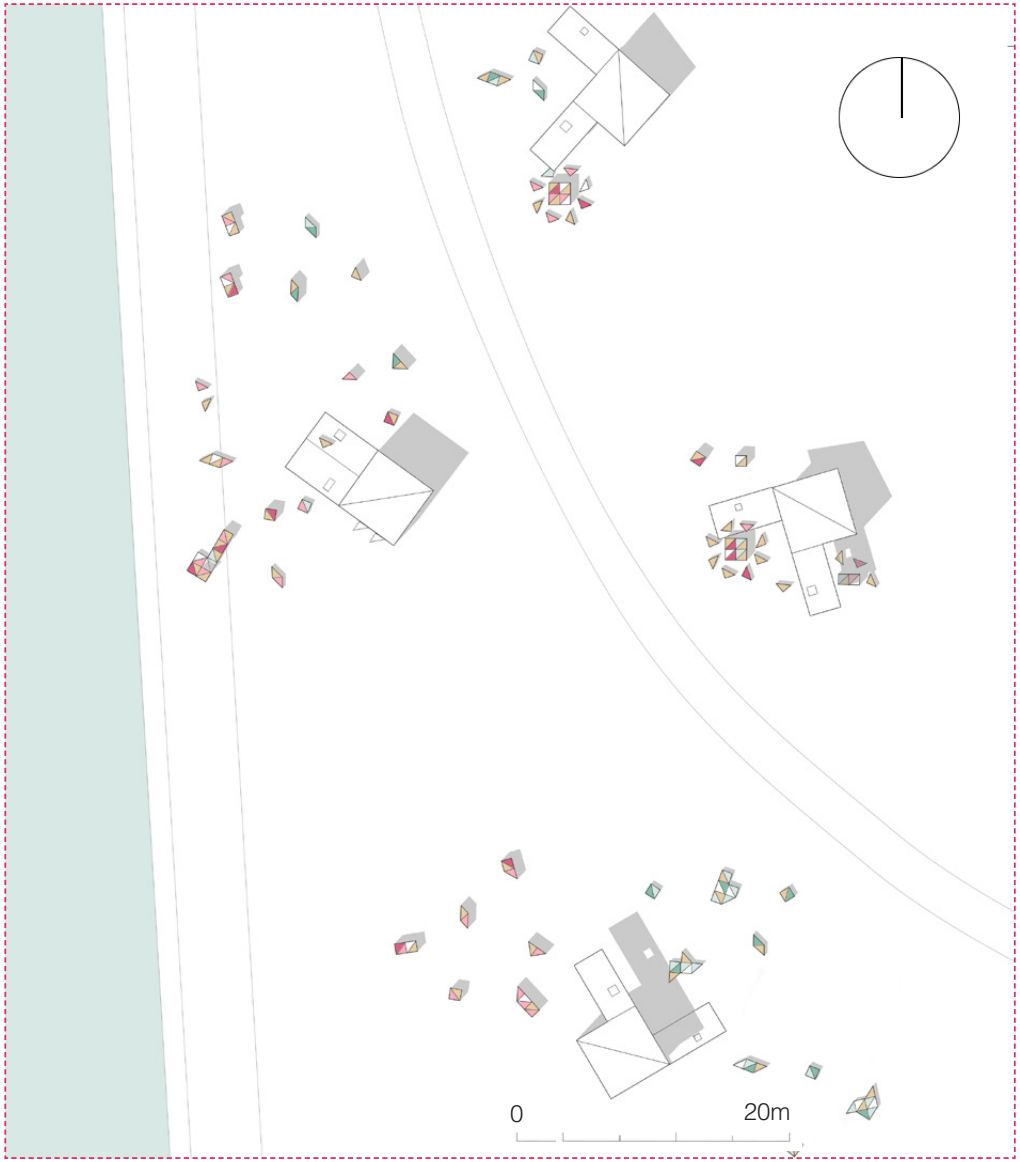

Fisketorget är en historisk plats med flera kvalitéer såsom en entré till staden, placering vid vattenlinjen och en stor öppen yta med flera möjligheter. Fyra moduler placerade intill befintliga promenadstigar, vridna åt olika väderstreck öppnar upp för ett upplevelserum. Modulerna erbjuder aktiviteter som marknader och second hand av lokala varor, affärer och företag att visa upp sig, pop up-events, odling samt utrymme för dialog och workshops. Olika former av bord och sittplatser av trianglar skapar en varierad miljö och förstärker kontakten med vattnet.

PLACERING: FISKETORGET

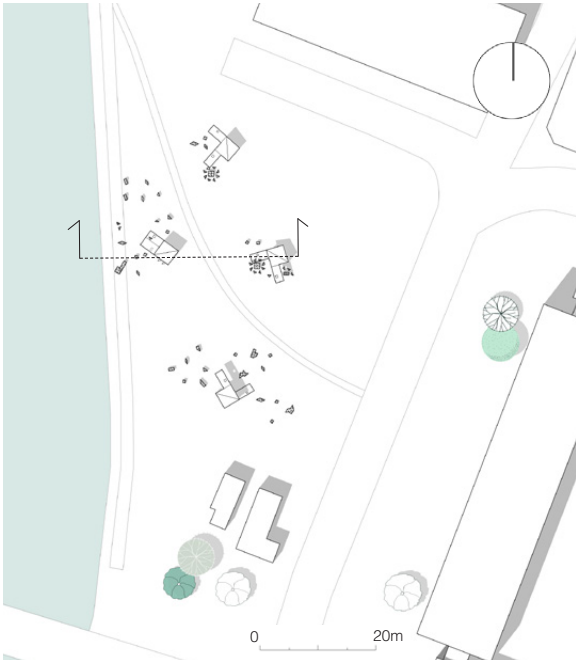
De fyra modulerna är placerade längs befintliga stigar och i anslutning till området kring vattnet. Varje modul är vriden åt olika riktningar för att möjliggöra en 360 graders synvinkel som kan aktivera och förstärka den historiska platsen av Fisketorget samt utveckla en bättre anslutning och kontakt till vattnet. En mängd olika aktiviteter och olika former av trianglar skapar utrymmen för spännande upplevelser.

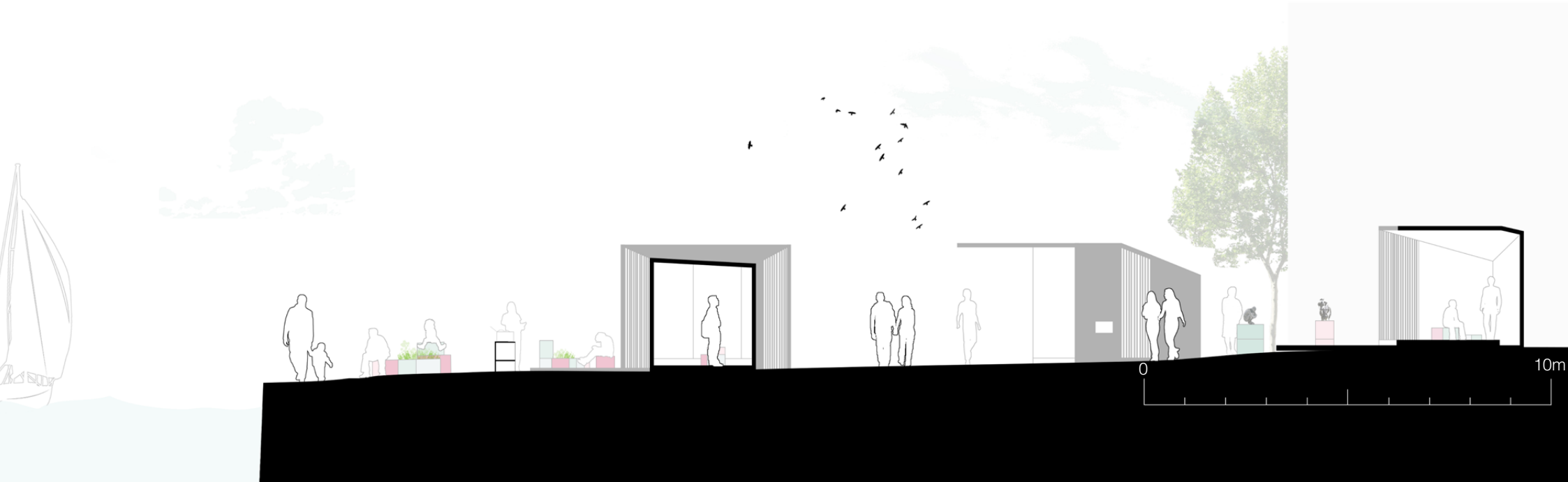

SEKTION OCH SKALA: FISKETORGET

Fisketorget är något sluttande nedåt mot vattnet. Med en liten höjd och storlek på modulen och trianglar relaterar dessa till den mänskliga skalan. Olika placeringar av modulen och trianglar skapar samtidigt mindre, mer varierande och intressanta rum inom platsen.

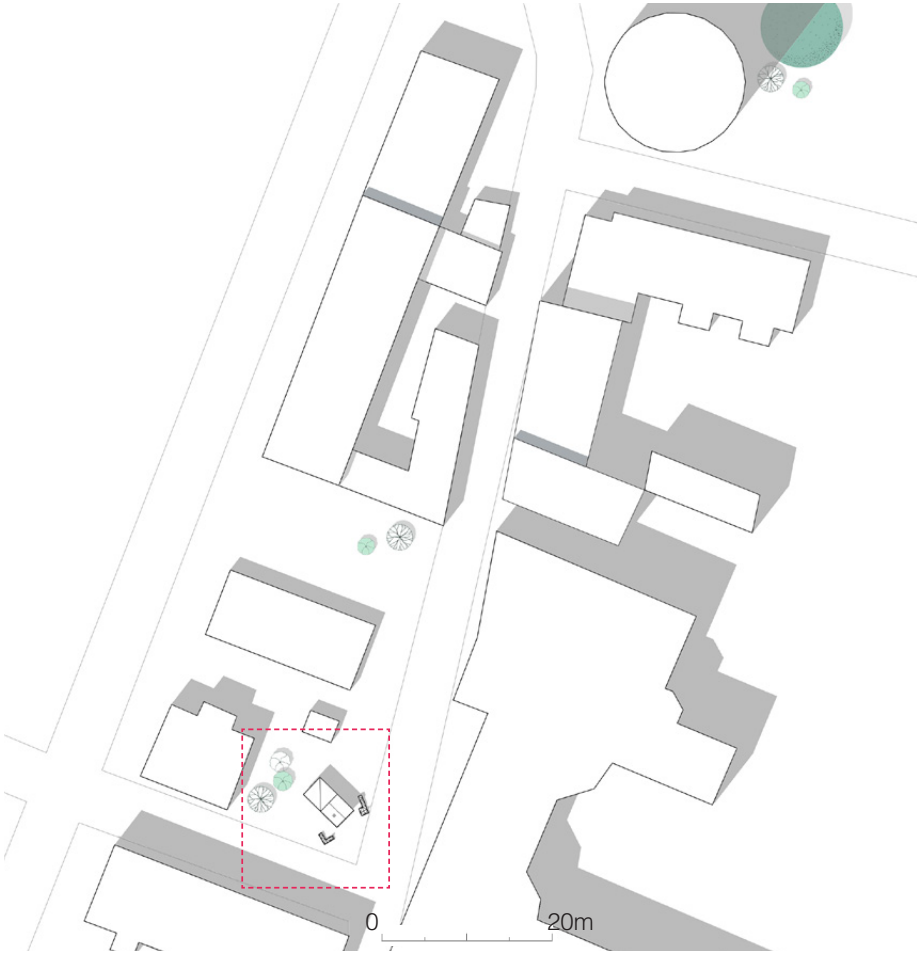
SKOFABRIKEN

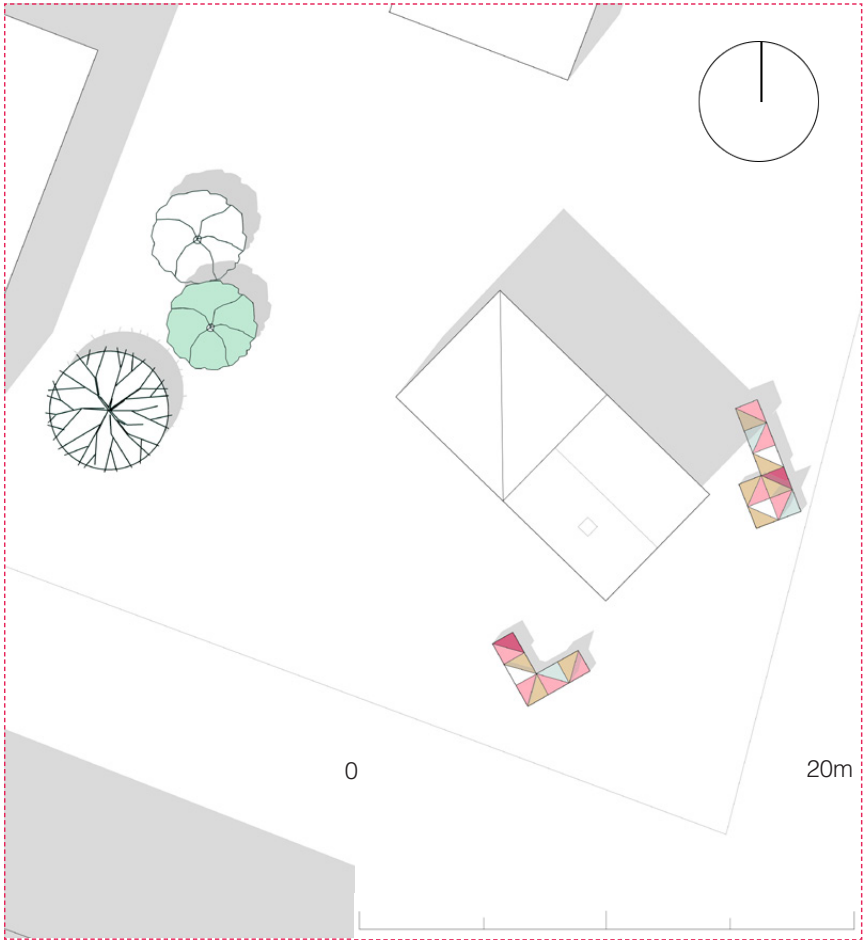

Skofabriken bredvid vattentornet i tegel bjuder in till ett intimt, mindre och mer slutet gaturum med specifik karaktär i stadens centrala delar. Modulen placerad i hörnet öppnar upp för ett kultur- och konstcenter och en rad olika aktiviteter som små spelningar, pjäser, uppträdanden, café, konstutställningar med trianglar som sittplatser och scener i olika nivåer.

PLACERING: SKOFABRIKEN

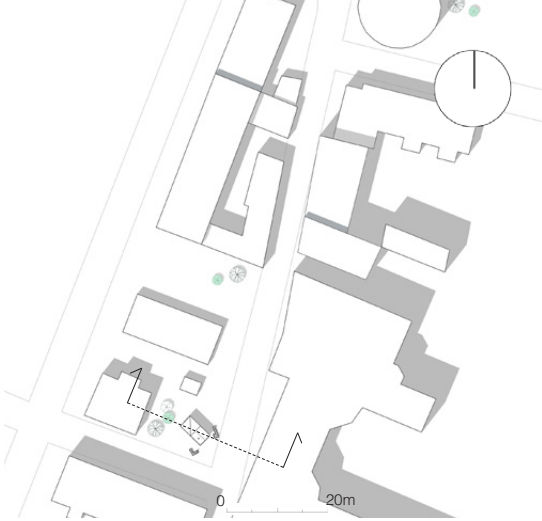
Den gamla skofabriken är en kulturell plats mitt i stadens centrum och ett utrymme i mindre skala. En modul vriden i linje med kanten på gatan möjliggör för rörelse och aktiviteter från alla tre ingångar. Detta kombinerar och kopplas samman den historiska skofabriken med dess omgivande mindre hus för att stärka den karakteristiska miljön. Modulen kan samtidigt öppnas upp för att skapa ett tak, vilket ger intryck av ett mer inramat utrymme.

SEKTION OCH SKALA: SKOFABRIKEN

Skofabriken är ett litet utrymme som ligger mellan byggnader, och vars mark är ganska platt. Karaktären är representerad i de omgivande byggnadernas olika skalor, med vattentornet som den högsta punkten. Skalan på modulen gör att den kan placeras även på mindre och trånga utrymmen. Med ganska höga byggnader som omger platsen bidrar modulen till att skapa en mer mänsklig skala till platsen tillsammans med de befintliga och mindre byggnaderna.

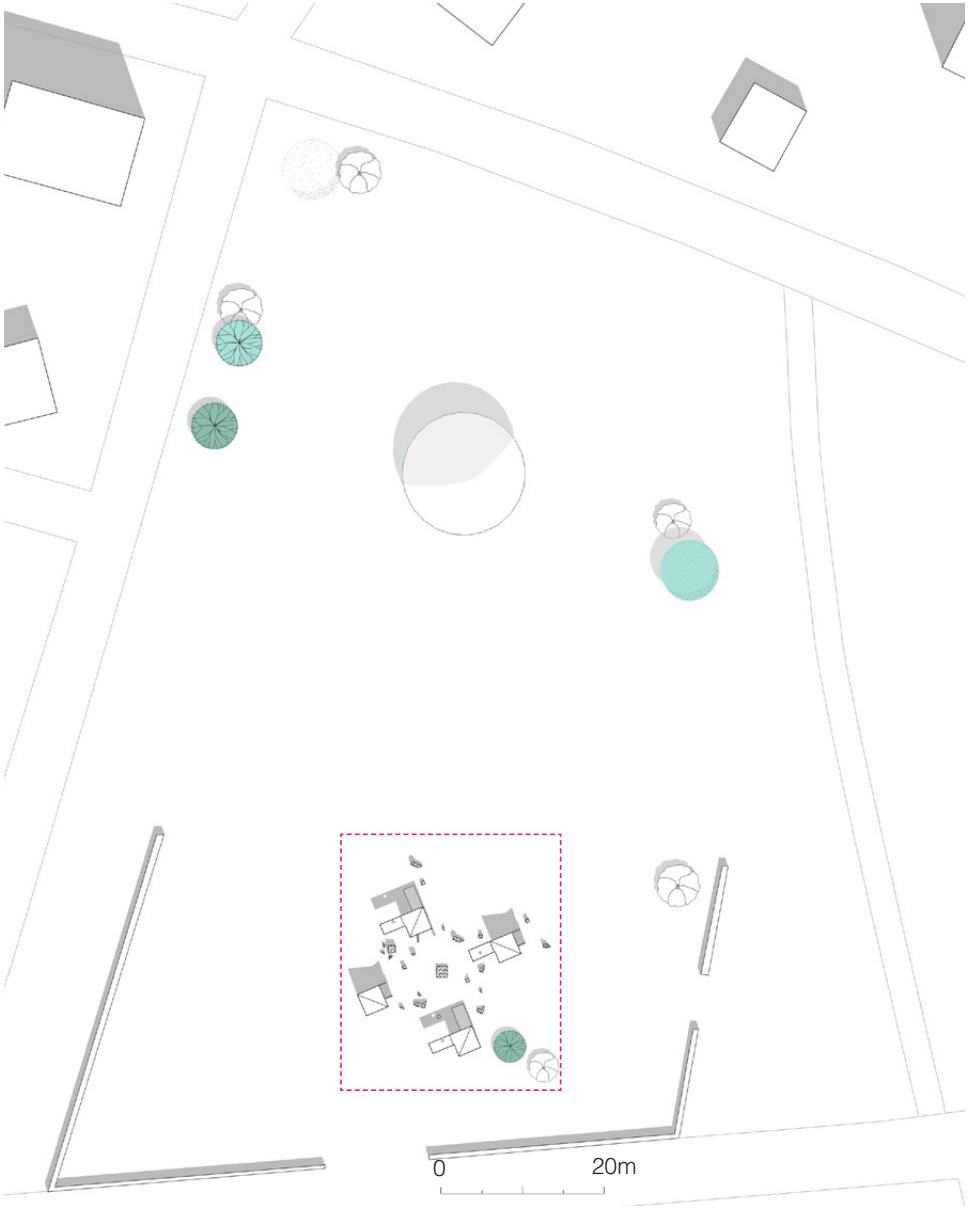
MUREN

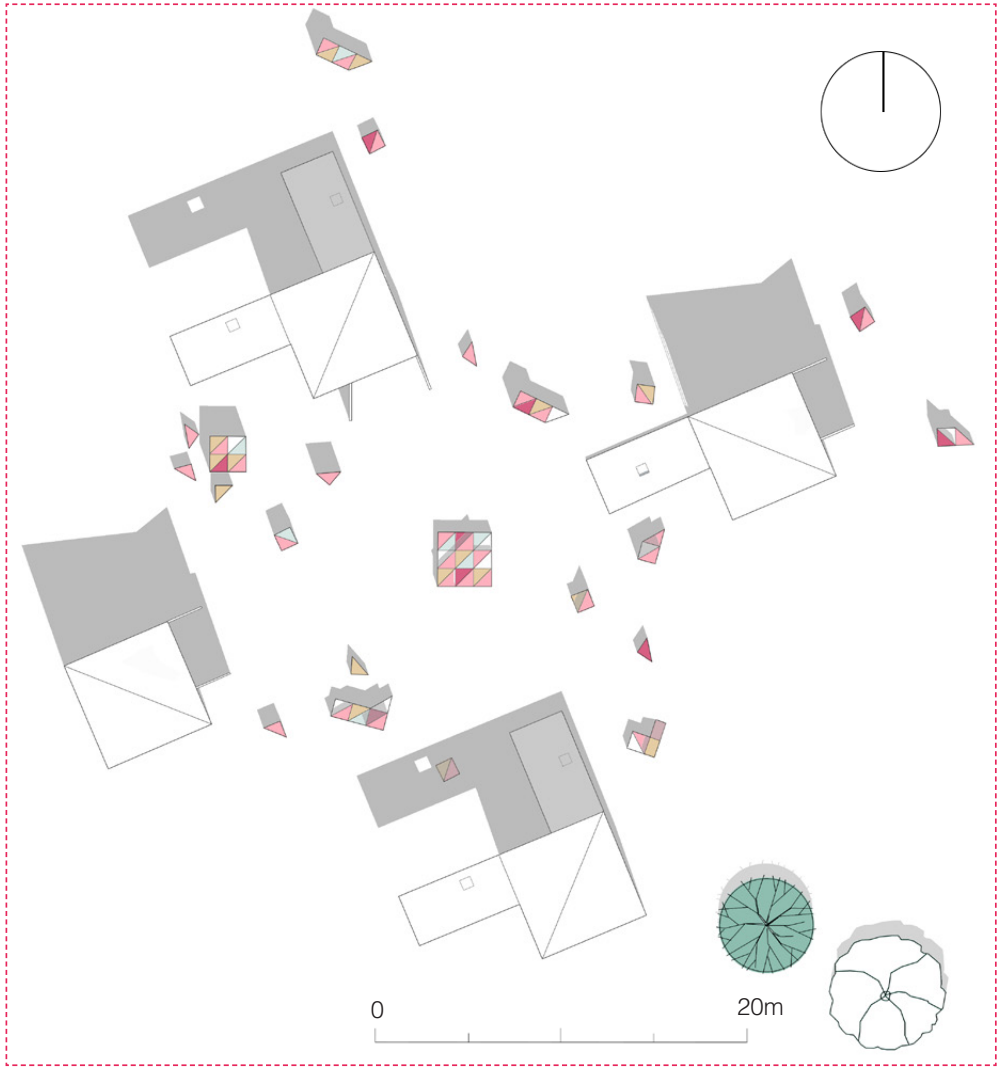

Muren är plats utanför stadens centrum som väntar på en framtida utveckling och en plats med karaktäristisk tegelmur, graffiti, asfalts- och gräsytor. Fyra moduler placerade parallellt och tätt intill varandra skapar ett mer omslutet och spännande rum på platsen. Modulerna och trianglarna med bord och sittplatser tillför aktiviteter som utställningar, workshops och språkcaféer, väderskydd, pjäser och föreställningar samt utrymme för lek och rörelse.

PLACERING: MUREN

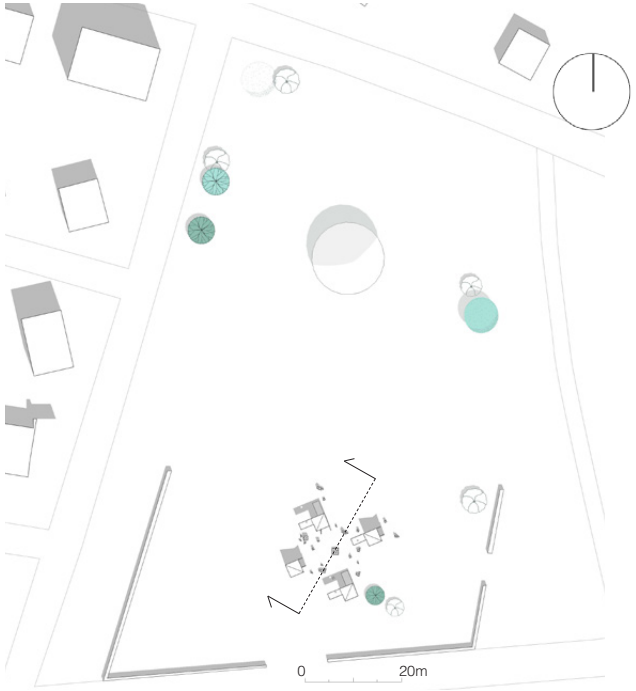
Platsen har karaktäristiska egenskaper så som en mur från den rivna skolan, graffiti, asfalt och gräsmark. Dessa element kan bli förstärkta genom modulen och trianglarna. Fyra moduler är placerade parallellt och skapar ett mindre rum på den större platsen och antar formen av en fyrkant. Modulerna ska relatera och är placerade i förhållande till de två öppningarna i muren och även i förhållande till gående som kommer från norr. De är placerade så att man välkomnas och leds in från olika håll till den mindre platsen mellan modulerna och trianglarna. De olika öppningarna av väggarna i modulen erbjuder rörelse i, mellan och genom modulen.

SEKTION OCH SKALA: MUREN

Muren är en plats som är relativt stor, öppen och platt, bortsett från kullen i norr. Modulerna och trianglarna skapar en mindre plats i den mer storskaliga platsen. Detta gör platsen mer överskådlig och välkomnande. Omkringliggande småskaliga byggnader förhåller sig och interagerar väl med modulens storlek.

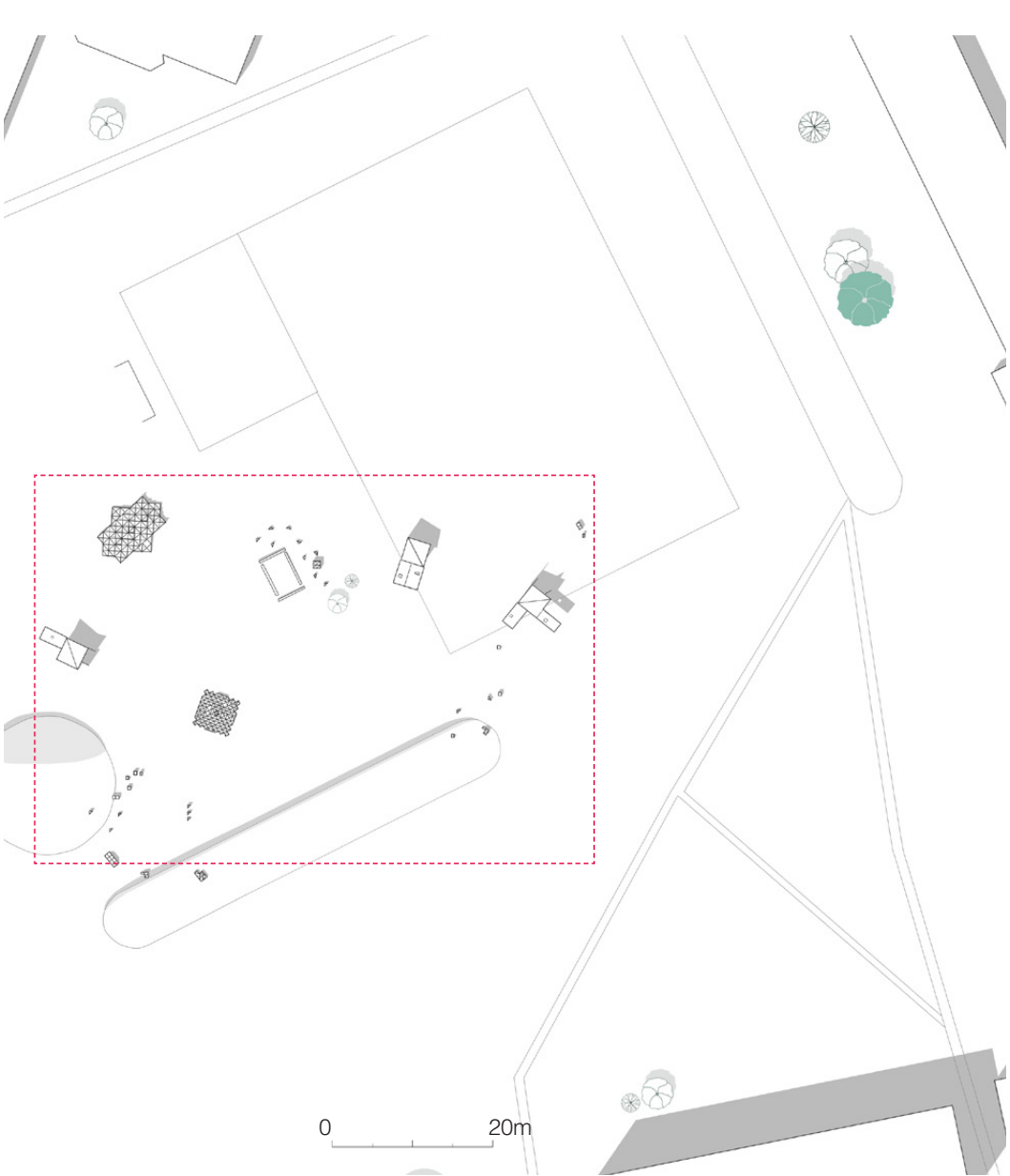
FLANADEN

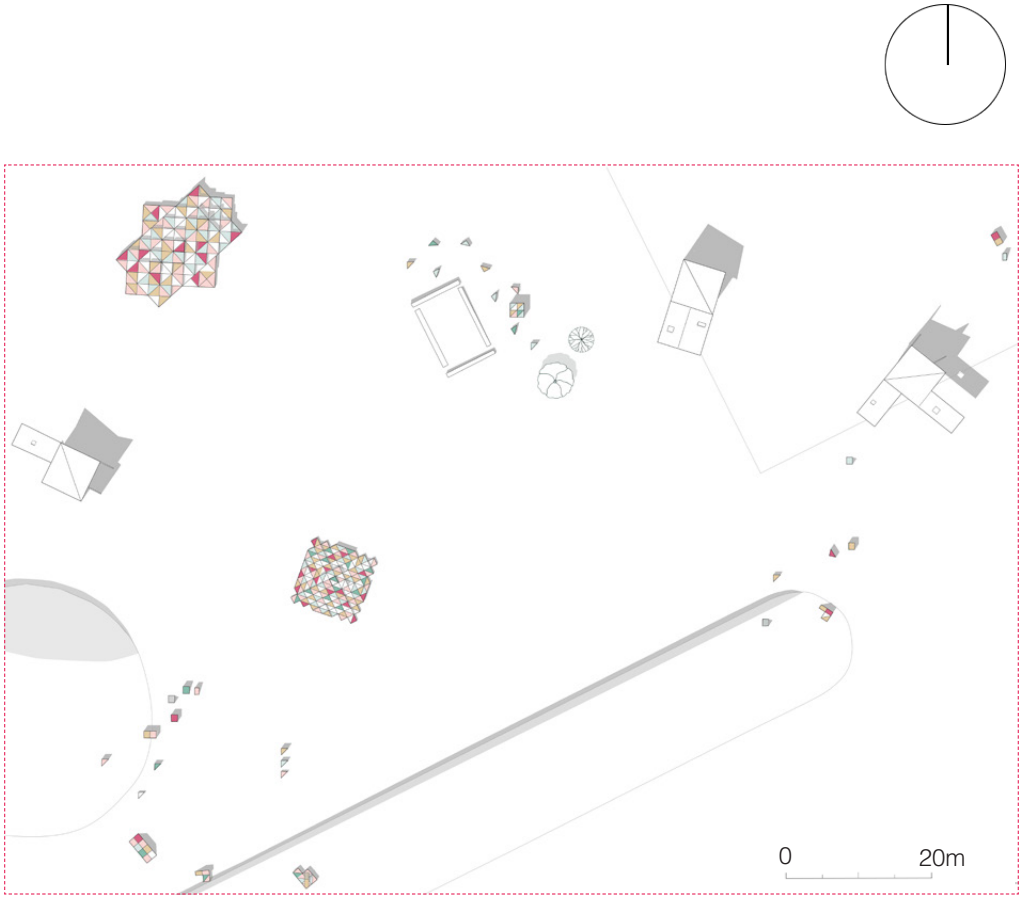

Flanaden är ett stort och öppet gräslandskap mellan Torpa och centrum. Tre moduler placerade utspritt kring befintlig lekplats, fotbollsplan, grillplats och upptrampade stigar förenar de två olika områdena med varandra. Modulerna och trianglarna välkomnar hela staden att uppleva en plats i liv och rörelse för stadsfester, festivaler, konserter, scener och sittplatser i olika nivåer och former, väderskydd, lek och motion såsom hinderbana samt föreläsningar utomhus.

PLACERING: FLANADEN

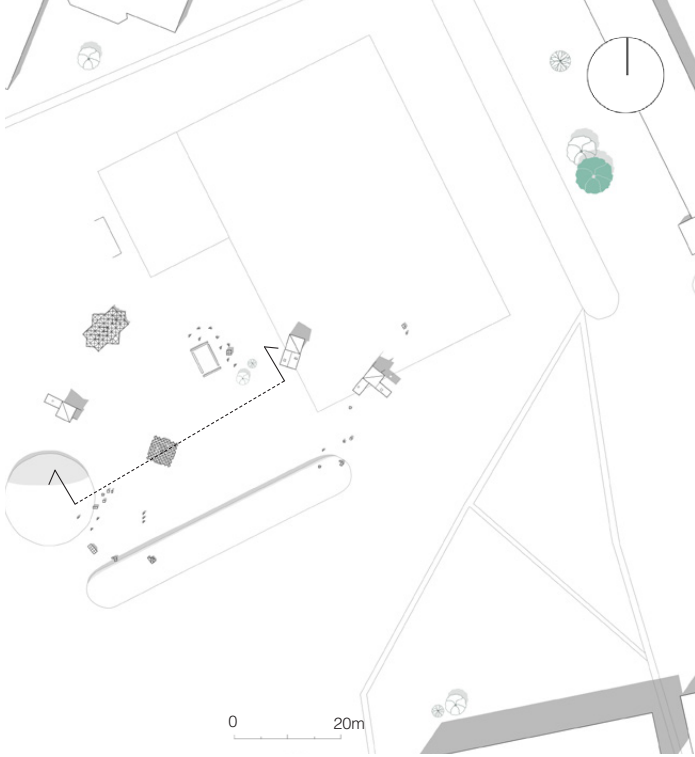
Modulen och trianglarna kan skapa en bättre koppling mellan Torpaområdet söder och norr om platsen genom en välkomnande tydlig placering av objekten på platsen. En placering som leder in till den mindre platsen skapas av modulerna. Tre moduler är placerade utspritt i området, i förhållande till befintliga funktioner och element, så som en kulle, vall, lekplats, fotbollsplan, grillplats och stråk. De är placerade så att de skapar ett mindre rum på denna stora yta och viktiga funktioner samlas och hänger samman bättre på detta sätt. Modulerna skapar även en mer välkomnande och tydlig entré från både norr och söder in till platsen.

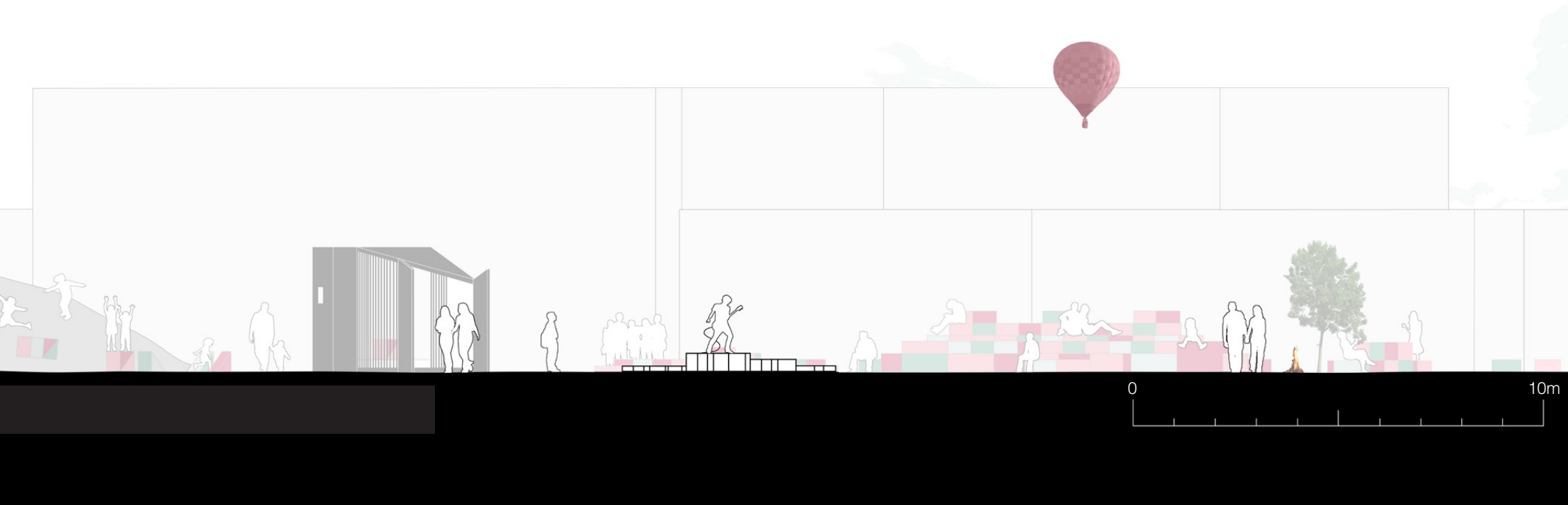

SEKTION OCH SKALA: FLANADEN

Flanaden har en relativt varierad terräng, med en liten kulle, en vall, ett stort plant gräsområde och några ytor med ojämn och kullig terräng. Av de fyra platserna är Flanaden den största. Det är en storskalig plats med långt avstånd mellan omkringliggande byggnader. Den varierade terrängen kombinerat med modulen och trianglarna skapar en mindre plats inom det större området. Sittplatserna som man kan se en skymt av i bakgrunden visar på möjligheten att skapa större former både vertikalt och horisontellt av trianglarna, vilket kan relatera och interagera med en plats som är av större skala.

REFLEKTIONER

Workshops och intervjuer
De workshops och intervjuer som har genomförts har gett oss många nya insikter och idéer om Vänersborg, vad som saknas och vad som är bra. Denna information har varit viktig och hjälpt oss kontinuerligt genom arbetets olika delar.

Genom att arrangera ett flertal workshops med skilda karaktärer har vi fått en större förståelse för hur workshops kan genomföras på bästa möjliga sätt. En mer tidskrävande workshop fungerar förmodligen bättre om de deltagande från början är intresserade av att delta i stället för att försöka få människor att delta på en plats eller som är på språng. Det är förmodligen lättare att få ett större engagemang genom att hitta några som vill delta. Däremot fungerar en mindre tidskrävande workshop i form av snabba frågor, utan att i förväg ha bestämt några specifika personer som ska vara med.

Genom intervjuer och samtal med olika människor har vi fått större kunskap för hur frågor kan formuleras på bästa sätt för att få fram den information som kan vara värdefull för projektet. Utöver har intervjuer varit en bra metod för att få mer kunskap om orten Vänersborg och de människor som bor och arbetar där, vilka problem och vad som är uppskattat av invånare i en småstad.

Distribuering av tid
Valet av att ha fyra olika platser baserades på en vilja att visa hur projektet kan tillämpas på platser av skild karaktär, lokalisering och sammanhang. I efterhand har detta visat sig vara väldigt tidskrävande, tid som med fördel skulle kunna lagts på utveckling och design av modul och trianglar. För att i detalj kunna gå in mer djupgående i designen av förslaget hade det varit bättre att arbeta med färre platser.

När det gäller distribuering av tid för projektets olika delar har mycket tid lagts ner till bakgrunds- och analysarbete såsom workshops, intervjuer och inventering. Detta har resulterat i att mindre tid har getts till gestaltningsförslaget och dess detaljnivå. För att få fram ett tydligare och mer detaljrikt förslag hade det varit bättre att lägga ner mindre tid på bakgrundsarbetet men samtidigt så hade vi inte fått lika mycket kunskap och inblick i vad Vänersborg är för stad och hur livet i en småstad ser ut.

REFERENSER

Arch daily. Tricycle House and Tricycle Garden / People's Architecture Office (PAO) + People's Industrial Design Office (PIDO). http://www.archdaily.com/312651/tricycle-house-and-tricycle-garden-peoples-architecture-office-pao-peoples-industrial-design-office-pido/ [2014-12-16]

Urban tactics; Eco-Urban Network / Ecobox. http://www.urbantactics.org/projects/ecobox/ecobox.html [2014-12-16]

Guerilla Lighting. http://www.guerrillalighting.net/post/100440098643/we-love-whitecross [2014-12-16]

Jägnefält Milton. Rolling masterplan. http://www.jagnefaltmilton.se/rolling-masterplan/ [2014-12-16]

Raumlaborberlin. Vortex. http://raumlabor.net/vortex/ [2014-12-16]

Senate Department for Urban Development and Environment. http://www.thf-berlin.de/en/ [2014-12-16]

Studio Roosegaarde. Van gogh path. https://www.studioroosegaarde.net/project/van-gogh-path/ [2014-12-16]

Superflex. Superkilen. http://www.superflex.net/tools/superkilen [2014-12-16]